

YELKEN

İSTANBUL

100★

*Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim;
O benim, zaman, mekan aşır geçmiş
sevgilim.*

Necip Fazıl KISAKÜREK

Muhammet SLEK
Ömer Faruk MAMARCIK
Naz ERBAHAR
Bahadır BEKTAŞ
Ece KARAKAŞ
Betül Ece KABASAKAL
Damla Nisa KESGİN
Berke AKTEMUR
Betül POLAT
Yıldırım KARAKAŞ
Damla SALLI
Yavuz TURAN
Elif Sıla COŞKUN
Emir Alp DEMİR
Ege KARATEKE
Yağmur GÜL

YELKEN

YELKEN

İSTANBUL

**BAŞAKŞEHİR HACI ŞÖHRET
DEMİRÖZ FEN LİSESİ YAYINIDIR.**

**Hacı Şöhret Demiröz F.L. Adına
Sahibi**

Meral TURAN

Genel Yayın Yönetmeni

Adem KAYAR

Yayın Kurulu

Betül Ece KABASAKAL

Betül POLAT

Bahadır BEKTAŞ

Damla Nisa KESGİN

**Bütün yayın hakları
HACI ŞÖHRET DEMİRÖZ FEN LİSESİNE
aittir.Öncede izin alınarak yazılardan
alıntı yapılabilir.**

Tasarım

Mihammed SLEK

Ömer Faruk MAMARCIK

Yönetim Merkezi

**Bahçeşehir 1. Kısım, Mah.
Çamlık Cad, 2805. Sk.,
34488 Başakşehir/İstanbul**

Hacı Şöhret Demiröz Fen Lisesi'nin değerli mensupları;

Edebiyat; insan hayatının her aşamasına renk veren, değer katan, özelleştiren, güzelleştiren, anlam veren en özel alanımızdır. İnsanoğlu edebiyat ile henüz bebeklik yıllarında tanışır; ninniler ile güvende hisseder, masallar, öyküler ile hayal kurar, destanlar ile umut etmeyi öğrenir. Öğrencilik yıllarında ilk ve en tecrübesiz, fakat en yalın en gerçek edebiyat eserlerini ortaya koyar. Şiirler yazar, kompozisyonlar, denemeler, öyküler ile üretmeyi konuşmayı, düşünmeyi, düşündüğünü kaleme almayı öğrenir.

Edebiyat çalışan, üreten, değer katan her insanın vazgeçilmezidir. Üstelik edebiyat bizim topraklarımızda sadece mürekkep yalamış, kentli insana ait de değildir. Köylerde türküler yakmıştır, okuma yazma bilmesi de analarımız, gelin kızlarımız, yaşlılarımız meydanlarda hikayeler, destanlar anlatmış, bu eserler anonim olmuş, günümüze kadar ulaşmıştır. Merkezde başka bir dil, saraylarda başka bir edebiyat esmiştir. Her sultana yazılmış övgü şiirleri, kahramanlık şiirlerinin yanı sıra, dünyayı tasvir eden seyahat eserleri tarih sayfalarında yer bulmuştur kendilerine.

Günümüz modern insanın sosyal medya da videolarla, sesli, fotoğraflı yaptıkları tanıtımları, sadece bir kalem ve kâğıt ile gerçekleştirmeyi başarmıştır dönemin yazarları.

Günümüz modern insanının hayatında da edebiyat vazgeçilmez dosttur, yalnızlığımıza şifa, tempomuza dinlenme durağı, hırslarımıza ve egomuza yumuşak bir sedadır. Çoğu zaman bir roman kahramanı ile sohbet ederken buluruz kendimizi, bazen bir şiirin dizelerinde annemizi hatırlarız, bazen bir öyküde çocukluğumuza yolculuk yaparız.

Edebiyat; duygularımıza rehberlik eder, anlam verir. Sevinçler, üzüntüler, kaygılar, umutlar, hüznler derinleşir, coşar. Kültürler nesillerden nesillere erdemli duayen kamil kimselerden, genç dimalar edebiyat sayesinde akar.

Biz insan olmanın, duyguların, anlamlandırmanın değerini bilen bir Fen Lisesi olarak ne Edebiyatımızdan ne de kültürümüzden vazgeçmeyiz. Öğrencilerimiz ülkemizin değerli birer fen bilimlerine gönül vermiş ferdi olabilir fakat ana dillerini iyi kullanmaları, duygularını doğru anlamlandırmaları ve kültürlerini doğru almaları ve aktarmaları için bir engel değildir. Geleceğe sadece başarılı doktorlar, mühendisler, bilim adamları yetiştirmek bizim tüm ideallerimizi gerçekleştirdiğimiz anlamına gelmez.

Hacı Şöhret Demiröz Fen Lisesi olarak misyonumuz; duygularına hakim, hayal kurabilen, hayallerini gerçekleştirebilecek cesarete sahip; topluma, doğaya, tarihe, insana saygı duyan, ülkesinin milli değerlerini de uluslararası evrensel değerleri de kucaklayabilen başarılı bireyler yetiştirmektir.Çünkü biz, "*Bir fen lisesinden daha fazlasıyız.*"

Hacı Şöhret Demiröz Fen Lisesi Müdürü

Meral TURAN

Yelken Rüzgar Alıyor

Merhaba,

Nice şair ve yazara ilham kaynağı olmuş; kıtaların, medeniyetlerin, kalplerin buluştuğu şehir İstanbul Necip Fazıl'ın kaleminden mısralara şöyle dökülüyor:

Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;

Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.

İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim;

O benim, zaman, mekan aşır geçmiş sevgilim.

Genç kalemlerimizin yoğun çalışmalarının ürünü Yelken, yayın hayatına medeniyet şehri İstanbul'da İstanbul ile başlıyor. Boğaz'ın bazen hırçın, bazen sakin esen rüzgârıyla yelkenlerini şişirip turkuaz sularda kâh Anadolu'yu kâh Avrupa'yı selamlıyor. Marmara'da Kız Kulesi açıklarından başlayan yolculuğumuzda ilk Mihrimah Sultan Camisi'nden yükselen ezan sesleri hoş bir seda bırakıyor kulaklarımızda. Karşı yakada bütün ihtişamıyla Ayasofya ve Sultan Ahmet gönüllere huzur veren seda ile eşlik ediyorlar Mihrimah Sultan'a. Zamanın adeta donduğu, sadelik ve ihtişamın buluştuğu, Türk tarihinin muhteşem dönemlerine tanıklık eden Topkapı Sarayı nazlı nazlı uzanıyor Sarayburnu'na doğru. Eminönü'nden Galata'yı selamlayıp Fatih'in eseri Boğazkesen'in önünde demir atıp soluklanıyoruz, karşımızda Anadolu Hisarı...

Seyyahların gezmekle anlatmakla bitmez dedikleri şehirlerin incisi İstanbul'u genç şair ve yazarlarımız kendi pencerelerinden anlattılar. Şehrin güzelliklerinin yanında hızla büyüyen ama o oranda gelişmeyen, daracık coğrafyada büyük bir insan yığına kucak açmış bu şehrin sorunlarına da değinmeyi, çözüm önerileri sunmayı da ihmal etmediler.

İlk sayımızda İstanbul'u dosya konusu yaparken Türkiye mozaiki olan şehrimiz üzerinden ülkemizin önemli gündemlerine de değinen eserler kaleme aldık. Şiir, hikâye, gezi yazısı, mülakat, deneme, makale eleştiri; resim, karikatür gibi çeşitli türden eserlere yer vermeye çalıştık.

Köklü medeniyetimizin yeni yüzyılına adım atarken Cumhuriyetimizin sevincini ve haklı gururunu yaşıyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm şehit ve gazilerimizi, medeniyetimizin kutup yıldızlarını rahmet ve minnetle anıyoruz. İlmi, edebi çalışmalarıyla bayrağımızı her yerde gururla dalgalandıracak, sorumluluğunun bilincinde olan Hacı Şöhret Demiröz Fen Lisesi öğrencilerinin yoğun çabalarının ürünü Yelken dergimizin rüzgârının bol, yolunun açık olmasını temenni ediyoruz.

Siz değerli okurlarımıza keyifli okumalar dileriz.

Yelken Edebiyat Dergisi Yayın Kurulu

5 | Sunuş

6 | Editör Yazısı

9 | İstanbul
Elif Sıla COŞKUN

11 | Değişen İstanbul
Muhammet SLEK

13 | Bir Tuval İstanbul
Betül POLAT

17 | Hayal
Betül Ece KABASAL

19 | Kolay Ciddiyet
Zor Mutluluk
Ece KARAKAŞ

21 | Topkapı Sarayı
Emir Alp DEMİR

23 | Sakkalı Akbaba İle
Kartal
Yıldırım KARAKAŞ

25 | Karikatür
Naz ERBAHAR

27 | Mülakat
Reecai AĞBABA

29 | Kutluk Kağan Yazıtları
Betül POLAT

31| Köşk

Damla Nisa KESGİN

43| Mutlu Olmak

Ömer Faruk
MAMARCIK

33| Türklere Hayranlık Modası: TURQUERIE

Betül POLAT

45| Nazire

Zeynep KAYAR

35| Cumhuriyet

Bahadır BEKTAŞ

47| İlah BERK

Yavuz TURAN

37| Canım Abim

Mehru

49| Krallık Uğruna

Yıldırım KARAKAŞ

39| İyi Ya da Kötü

Damla SALİ

50| Nurettin Topçu

Bahadır BEKTAŞ

41| İstanbul

Berke AKTEMUR

52| Bebeklerin Ulusı yok

Ataol BAHREMOĞLU

Damla SALI

İSTANBUL

ELİF SILA ÇOŞKUN

İstanbul, sırlar şehri. Tarihin, modernitenin, dinlerin birleştiği nokta. Tanınmak istendiğinde ömrün yetmeyeceği bu şehir yüzlerce uygarlığa ev sahipliği yapmış. Uğruna kanlar dökülmüş, Peygamber sözüne konu olmuş, dünyanın merkezi olarak görülmüştür. Sırasıyla Roma, Bizans, Osmanlı İmparatorlukları'nın hâkim olduğu İstanbul'un tarihi çok zengindir. Her millet kendinden eserler bırakmıştır burada. Kısa bir tur yapmak istersek şehrin en eski ve görkemli yapılarından biri olan Galata Kulesi'nden başlayabiliriz. İlk olarak Bizanslılar tarafından inşa edilen kule geçirdiği restorasyonlar sayesinde günümüze kadar ulaşmıştır.

Beyoğlu'nda bulunan yapı hakkında türlü inanış ve rivayetler vardır. Tıpkı Kız Kulesi'nde olduğu gibi. Boğaz'ın ortasındaki bu ihtişamlı kulenin neden yapıldığı hâlâ çözülemese bile yerli halkın ve turistlerin en çok ilgisini çeken yapılarından biridir. Sırlar şehri olduğu kadar zıtlıklar şehridir de aslında. 3568 yıllık tarihiyle günümüze ulaşan

Dikilitaş'ın etrafında yükselen modern binalar da bunu gösterir, hem yaşlı hem genç bir şehirdir İstanbul. Ayrıca çeşitli dinlerin birleşim noktasıdır burası. Fatih'te bulunan Sultanahmet Camii, ihtişamlı manzarasıyla Büyük Mecidiye Camii İslam kültürünü yansıtırken İstiklal Caddesi'nin gözde yapısı Saint Antoine Kilisesi, Bizanslılar tarafından yapıp hâlâ ibadete açık Fenerdeki Meryem Ana Kilisesi farklı dinlerdeki insanların ibadetlerini özgürce yapmalarına olanak sağlamaktadır. Ancak dinleri tek bir noktada birleştiren en eski yapımız 532 tarihinde Bizanslılar tarafından yapımına başlanan 537 yılından İstanbul'un fethine kadar kilise olarak kullanılan Ayasofya'dır. 1453 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye çevrilen bu yapı 1934'ten sonra müze görevi görmüştür. Günümüzde cami olarak kullanılan bu yapı tarihin ve farklı kültürlerin birleştiği en önemli yapıdır. Asla eskimeyen mimarisiyle modern yapılardan geri kalmayan eserlere ev sahipliği yapar İstanbul.

"Kültür mozaïği denince akla gelen en güzel yerdir İstanbul."

Dolmabahçe ve Beylerbeyi Sarayları görenleri kendine hayran bırakır. Aynı zamanda Bizans zamanında saraya su taşımak için yapılan Yerebatan Sarnıcı mükemmel düzeni ve uzun sütunlarıyla insanları mest eden yapılar arasındadır. Kültür yelpazesi denince akla gelen en güzel yerdir İstanbul. Öyle ki Osmanlı kültürü tanımak istendiğinde Topkapı ve Beylerbeyi Sarayları, eski İstanbul ruhu arandığında ise Kapalı Çarşı ve Mısır Çarşısı tüm bunlar için en güzel mekanlardır. Yüzyıllardır burada yaşamış milletler ve hâlen yaşamaya devam eden Rum, Ermeni, Bulgar vb. azınlıkları İstanbul'da kültürlerini ve geleneklerini yaşatabilmiş, yaşatmaya da devam etmektedirler. Özellikle Balat, Fatih, Fener gibi Eski İstanbul

bölgelerinde yaşayan farklı milletten, kökenden insanların olması da bu şehrin zıtlıklarını en güzel örnekleriyle gözler önüne seriyor. İstanbul iki kıtaya yayılmış bir şehirdir. Stresi, karmaşası eksik olmaz. Ancak yine de İstanbul bunu telafi etmesini bilir. Renkli sokaklarıyla Balat, Beyoğlu'nda kısa bir tur tüm dertleri alır götürür, yeşiliyle Adalar huzur verir insana. Akşam güneş batımını vapurda martılara simit atarken izleyen insanın içi mutluluk dolar. Her bir yokuşunun sonunda masmavi deniziyle Ortaköy, manzarasıyla insanı mest eden Üsküdar, Çamlıca; tarih kokan Fatih, Eminönü; ısıllı geceleriyle Taksim, Bakırköy, Beşiktaş yetiyor insana.

Galata Kulesi

Kapalı Çarşı

Bunca güzelliklerin, tarihin yanında yükselen binalar, alışveriş merkezleri; yaşanan kargaşalar, trafik, stres ve yoğunluğa rağmen insanlar yine de buradan kolay kolay vazgeçemezler. Neden mi? İstanbul hayattır aslında. Hayatı temsil eder. En uçtaki insanların beraber yaşadığı, kimine huzur kimine dert veren şehir. İstanbul denince insanların gözünde ne canlanıyor bilinmez; bel-

ki sokaktaki simitçi, belki gitar çalan bir sokak sanatçısı, belki eğlenen gençler, belki bir bankta oturan teyzeler, amcalar. Herkesin İstanbul'u farklıdır. Anlatmaya kelimelerin yetmediği, duyguların cümlelerle ifade edilemediği anda İstanbul bir şaire ilham olur dökülür mısralara. Bir deniz, bir tabure, biraz da insan yeterlidir. İşte budur İstanbul.

DEĞİŞEN İSTANBUL

Muhammet SLEK

Sonunda memleketine dönme zamanı gelmişti smartının. Bu yüzden elini olabildiğince çabuk tutup yola koyuldu. İki yakayı birbirine bağlayan köprüyü görmesiyle İstanbul'a geldiğini anlamıştı. Çok yorulduğundan denizin ortasında bulunan gemiye doğru kanat çırpmasıyla geminin içindeki malzemelerin yanında buldu kendini. Uçmaya hazır olduğunu hissettiği zaman uçmak için hazırlandı. Fakat aniden çakan şimşekten dolayı uçmaya devam etmenin iyi bir fikir olmadığına karar verdi. Bu yüzden geceyi gemide geçirecekti. Güneşin yerini Ay aldığı anda hemen en sevdiği şey olan yıldızlara bakmak için gözlerini gökyüzüyle buluşturdu. Ama tek gördüğü siyahlara bürünmüş gökyüzüydü. Etraf ışıklardan dolayı çok net görülürken gökyüzünün süsleri gözüküyordu. Daha fazla bu görüntüye dayanamayarak uyumak için gözlerini kapattı. Yüzüne vuran ışıkla gözlerini araladı ve etrafa bakınmaya başladı. O uyurken gemi henüz onun istediği yere gelmediği için biraz daha kalmaya karar verdi. Gemi gittikçe karaya yaklaşmasıyla denizdeki çöp oranı da artmaya başlamıştı. Bu görüntüden rahatsız olan martı, karaya gitmek istemediğini anlamış ve bundan dolayı hasret kaldığı Kız Kulesi'ni görmek için rotasını değiştirmeye karar vermişti. Saatlerce Kız Kulesi'ni görebilmek için uçmuştu. Yorulunca da gözüne ilk kestirdiği kulemsi yapının üstüne dinlenmek için kondu. Dinlenirken de gözleri Kız Kulesi'ni arıyordu. Çünkü çoktan gelmiş olması gerekiyordu. Ama ne yapsa da nafile. Bir türlü bulamamıştı. Oysa tam da üstündeydi tabi o bunu fark edememişti.

Fazla oyalandığını düşünerek hızla yola koyuldu. Gökyüzünde süzülürken birden yüzüne takılan poşetle dengesi bozulmuştu. Bu yüzden düşüvermişti karaya. Kara da poşeti çıkarmakla uğraşırken bunu gören bir yabancı martının yardımına koşmuş ve onu poşetten kurtarmıştı. Bu sırada etrafta alkış sesleri duyulmaya başlamıştı. Martı bu gördüklerine bir türlü anlam verememişti. Eğer onlar poşeti atmasalardı bunların hiçbirini yaşamayacaktı zaten.

Yaşadığı olayın şokunu atlatmak adına sahil kenarında yürümeye karar verdi. Yürürken bir yandan da çevresindeki insanlara bakıyordu martı. Hepsine ne kadar sessiz olsa da içlerindeki çığlıkları duyabiliyordu. Eskiden kahkahalarla dolu olan insanlar gitmiş, kahkahaların yerini sessiz çığlıklar almıştı. Uzun bir süre çevreyi izleyen martı, aklına en yakın arkadaşı ağacın gelmesiyle uçmaya başladı. Ama uçmak onun için oldukça zorlaşmaya başlamıştı. Çünkü akciğerine dolan egzoz ve fabrika çıkan zehirli gazlar, onun bünyesine hiç iyi gelmiyordu. Fakat beş yıldır arkadaşını göremediği için dayanmak zorundaydı. Ağacın olduğu bölgeye gelmesiyle gözlerinin dolması bir olmuştur.

Gökyüzünde kalacak gücü şuan da kendinde bulamadığı için yavaş yavaş yeryüzüne doğru inmeye başladı. Ayaklarının toprağa değdiğini hissedince hemen kendini bıraktı. Çok fazla yorulmuştu. Bu yüzden biraz oturup bir şeyler yemeye ihtiyacı vardı. Çünkü yola çıktığından beri hiçbir şey yememişti. Bundan dolayı yerde gördüğü sakızı beyaz olduğundan ekmek sanmış ve ağzına atmıştı. Sakız boğazına yapıştığı için gözlerini bir daha açmamak üzere kapattı.

İNSAN HAKLARI

Betül Ece KABASAKAL

Sizce insan hakları nedir? Bence insan hakları, bazıları yaşamamızı sağlayan bazıları ise bu ortalama yaşamı daha da sürdürülebilir kılan kurallar bütünüdür. Mesela yaşama ve sağlık hakkı yaşamamızı sağlarken; eğitim, düşünce ve ifade özgürlüğü ise bu yaşamı gerçek ve sürdürülebilir bir hayata çevirir. Gerçek yaşam derken neyi mi kast ediyorum? İnsan uyan-beslen-çalış-kazan-harcaya-yat komutlarıyla da yaşayabilir fakat sizce bu gerçek bir yaşam mıdır? Aynı komutların benzerlerini hayvanlar hatta bitkiler bile yapabiliyor, o zaman insanın bir farkı olmalı değil mi? İşte bu farkları kullanabilirseniz gerçekten yaşarsınız. Öncelikle düşünebilmelisiniz. Konular hakkında kendi fikriniz olmalı ve bunları ifade edebilmelisiniz. Buna göre ortamlar sağlanmalı ya da sağlamalısınız. Bir inanışınız olabilir ve bu inanışınız yaşadığınız coğrafyanıkinden farklı bir inanış olabilir. Yine de dininizi istediğiniz gibi yaşayabilmelisiniz. Sosyal bir ortamda rahatça vakit geçirebilmeli, konuşabilmeli, güvende olabilmelisiniz. Ya da potansiyelinizi kullanıp hayatınıza şekil verebilmelisiniz. Fark ettiyseniz yukarıda saydıklarımın hepsini insan hakları sağlar. Yani sizin gerçekten bir hayata sahip olmanızdaki baş etkindir.

Peki ya insan hakları olmasaydı? Toplumsal düzenin bozulacağından ve güvenli ortamın yavaş yavaş veya hızlıca ortadan kalkacağı konusunda hemfikiriz herhalde. Peki sizce insanlar arasında doğru veyahut yanlış, bir düzen oluşur muydu? “Arınma Gecesi” filmini izlemiş miydiniz? Bence ilk başta ona benzer ilerleyebilirdi. Tamam, filmde belli bir süre de olsa suçlar serbestti bu durumda ise hala bir yargı organı var ama insanların haklarını ve özgürlüklerini alırsanız bu yargı organı sarsılmaz mı? Böyle bir durumda insanların mevcut yargı organını ciddiye almayıp birbirlerine gönlünce zarar vereceğini düşünüyorum. Birbirimizi öldürme konusundaki becerilerimizi de göz önünde bulundurursak gayet muhtemel bir sonuçtan bahsediyorum. Birbirimize vereceğimiz zararın ilk başta daha büyük olup sonra bir ortalamaya ineceğini düşünüyorum. Bu ortalama sürecinde ise çeşitli devrimlerle şu anki sistemden, güce ve sosyal sınıf ayrımına bağlı birkaç düzenin karması bir sistem oluşurdu. Parasal güç ilk raddede o kadar da işe yaramayabilir. Fiziksel güç kendini

savunma adına başta üstün çıkacaktır fakat ortalık durulduğunda ve yeni sistem oturduğunda parayla insan kiralama yani kölelik başlar. Sonrası zaten sınıf ayrımları... Kısacası bana bir daire çizmemiz muhtemel geliyor.

İnsan haklarımız alınırsa böyle olacağını düşünüyorum. Peki alınmasın fakat sınırlandırılmalı mı? Sınırlandırılmalıysa bu sınır nereye kadar olmalı? Bence insan hakları sınırlandırılmalı çünkü haklarımız bize özgürlüğümüzü getirir ve özgürlüğümüz başkasının özgürlüğünü ihlal etmediğimiz sürece vardır. İhlal edilmemesi için bir sınır konulabilir. Bu sınır ise ihlal edildiği yere kadar olmalıdır. Mesela eğitim hakkının başkasının eğitim hakkını kötü etkilediğin zaman sınırlandırılabilir ve uzaklaştırma alabilir, atılabilirsin ya da düşünce ve ifade özgürlüğünün başkasının düşüncesini istismar edene kadar vardır. Yaşama hakkına gelince işler orda biraz karışıyor çünkü başkasının yaşamına engel olan kişileri idam etme konusu tartışmaya açık ve etikliği çok sorgulanabilir. Yargı sistemi o kişileri öldürerek yaşamalarına engel olmuyor fakat onları bir yere kapatıp belli bir süre orada tutuyor. Bu da bizi başta anlattığım noktaya getiriyor. Kapalı şekilde yaşamak, yaşamak mıdır? Yargı sistemi onların “gerçekten” yaşamalarına engel oluyor. Bu da bence oldukça yerinde bir sınırlandırma peki sizce?

BİR TUVAL İSTANBUL

Elime aldım fırçayı,
Çiziyorum İstanbul'u
Daha doğrusu çizmeye çalışıyorum
Çünkü her ne kadar uğraşsam da
Sığdıramam bu diyarı o ufak tuvale

Dikilitaş'ından Yerebatan Sarnıcı'na,
Bir de o harikulade müzeleri...
Kokusu geldi buraya,
Gülhane'nin çiçekleri.

Başladım Beyoğlu'ndan çizmeye.
O Galata Kulesi yok mu
Sade ama şıklığından ödün vermez.
Özgürlük hissedilirmiş tepesine çıkılarak.
Hele o güzel manzarayla...
Ne çok müze varmış
Bir baktım da etrafına Kule'den.

Sıra geldi Fatih'e !
Bir girdin mi kaybolunur tarihinin içinde.
Ayasofya, Sultanahmet ve daha nice camii
Sanatlarına hayran bıraktırır yine kendileri.

Ah Taksim Meydanı
Nasıl da yakışıyor İstiklal Caddesiyle
Kırmızı-beyaz tramvayı!

BETÜL POLAT

*Derken geldim bir anda Topkapı Sarayı'na
Yine kendine hayran bıraktırdı mimarisi ve iç tasarımıyla.
Bak karşı odadan el sallıyor Sultan Hürrem,
Aman dikkat edeyim
Yoksa padişah görse ne yapar ne eder!*

*Tarihinde, kültüründe kaybolacağım
Bu ufak ama kocaman diyar, İstanbul
Sultan Fatih kadar olmasa da umarım
Belki seni bir gün daha iyi anlarım.*

*Aldım bir anda çeşit çeşit baharat kokusu
Anladım ki gelmişim Mısır Çarşısı'na.
Ah, tabii! Unutmamak gerek
O şöhretli Kapalı Çarşı'yı da.*

*Çiz çiz nereye kadar,
İyice anladım ki
Aylarımı versem bitiremem
Bu koca beldeyi bir tuval parçasına
sığdırmayı.*

Damla SALİ

HAYAL

Bir İstanbul diliyorum
Alışılmış kalıplardan uzak
Olmayan gelip geçenlere tuzak
Kokmayan denizler, ölmeyen balıklar, gömülmeyen yaralar.

Bir İstanbul diliyorum
Senin uzak olmadığın bana
Benimse uzak olmadığım
Senin kadar güzel kokan bahara

Diliyorum ama ne dilemek
Adete kaybediyorum kendimi
Üsküdar sokaklarında dolanırken
Eski kuleleri ararken sahillerde

Bir İstanbul diliyorum
Daha az acımasız olan
Almayan saatlerimi yaşarken hayatımı
Çalmayan huzurumu varırken duraklarıma

Betül Ece KABASAKAL

Bir İstanbul istiyorum
Gerçekten İstanbullu gördüğüm sokaklarında
Kültürünü benimsemiş beyefendi ve hanfendilere rastladığım
Kendinde kaybolmamış kibar ve hoş insanlar.

Gençler görmek istiyorum yine sokaklarda
Ne olacak ilerde kaygısı gütmeden oynayan
Neşeli çocukları duymak istiyorum giderken evden okula
Yorulmamış, bunalmamış ve korkmayan

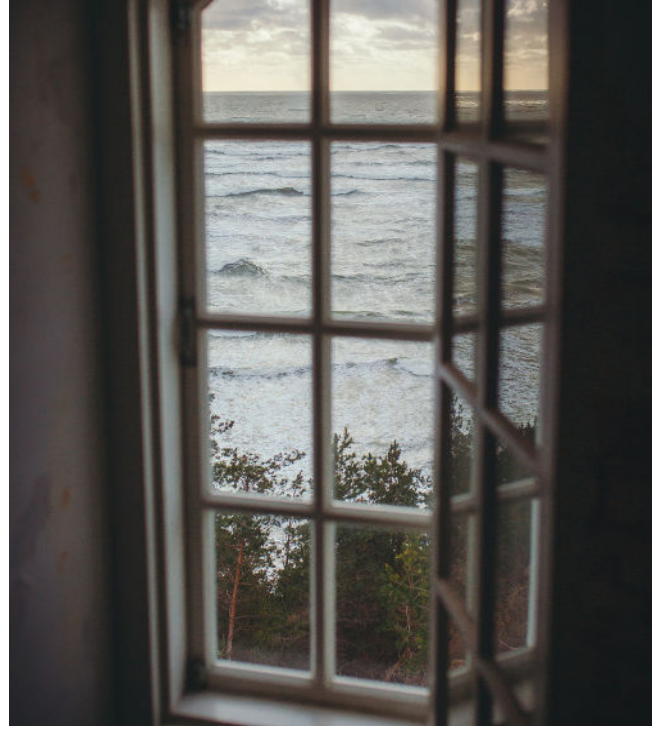
Bir İstanbul ki umut ediyorum
Sevenin sevdiğine
Yaşlısının huzuruna
Kadınının hayatına kavuştuğu.

Ve evet biliyorum.
Elbet bir gün kavuşacağız
Görüyorum.

KOLAY CİDDİYET, ZOR MUTLULUK

Ece KARAKAŞ

Nehir kıyısındaki minik mi minik,şirinmişirin(!),yemyeşil bahçesi ve kırmızı-beyaz dış boyası ile kendini etraftaki diğer evlerden ayıran evimizin çatı katındaki dağınık odamın penceresinin kenarındaki yatağında uzanıyordum.Yorgun ve soğuk bakan gözlerimi odanın köşesindeki oval, beyaz ahşap çerçeveli pencereye dikmişim.Hafif karanlık,kasvetli gökyüzünde etraftaki bulutlardan sıyrılmaya çalışan parlak güneş yaşamı aydınlatıp güne başlayan insanları neşelendirmeye kendini adanmıştı.Adanmıştı ancak beni neşelendirmenin aksine öfkeliendiriyordu.Çekilsene be gözümün önünden!Kulağıma bir mırıldanma sesi geliyordu.İnce sesinin arasına kalın bir ses eklenince sevgili babacığımın da uyandığını anladım.Elimde olsa uykuma devam eder,kasvetli rüyalarımınla tekrar buluşurdum ancak bu sinir bozan ses beynimi tırmalıyordu.Homurdanarak gıcırdayan yatağımdan kalktım ve çıplak ayaklarımla merdivenlere doğru yürüdüm.Bir adımla çökecekmiş gibi görünen ve garip garip sesler çıkaran merdivenlerden aşağı inerken evimizdeki her eşyanın neden bu kadar eski olduğunu ve ısrarla yenileriyle değiştirmediğimizi düşündüm.Yüzümü yıkadıktan sonra etrafı bitki-çoğunlukla annem kötü enerjiyi emdiğini düşündüğü için kaktüs-dolu eski aynadaki yansıma uzunca bir süre baktım.Bakakaldım.Cildime özel bir bakım yapmamama rağmen cildim neredeyse pürüzsüzdü.

.Bir de saksıların hemen yanında duran,anne ve babamın yirmili yaşlarında çekindikleri nişan fotoğraflarına baktım.Dudaklarının etrafında siyah-beyaz fotoğraftan çok belli olmasa da gülme çizgileri,gözlerinin etrafında kaz ayakları vardı.Tekrar yansıma baktım.Bende bu çizgilerden yoktu.Burnumun üstünde güneş altında kalmaktan çil lekeleri de yoktu.Yansıma bakakalmışken annemin beni çağırmasıyla kendime geldim ve yağlanma zamanı oldukça geçmiş kapıyı kapatıp mutfağa doğru ilerledim.Beyaz dolapları;sarımtırak tezgahı, tavandan ortadaki ada tezgaha doğru sarkan sıcak lambaları ve musluğun önündeki panjurlu penceresi ile tam bir neşe yuvasıydı(!).``Günaydın oğuşum benim!`` diyerek kollarını açıp bana doğru yürüyen anneme ``Günaydın.`` diye cevap verdim.Tezgahın üzerindeki böreklerden birini elime aldım ve ağzıma attım.``Dört harfli,duygu... Acaba ne olabilir?``dedi babam bıyığının altından elindeki gazeteyi biraz daha gererek.``Neşe.`` diye cevap verdim soğuk sesimle.``Sen aklınla çok yaşa!``diye sevindi.Alt tarafı bir bulmaca.Neden o

Bugün mü?Bugün ne vardı ki?Boş bakan gözlerimden unuttuğumu anlamıştı.``Benimle dükkana geliyorsun ya,unuttun mu yoksa?``.Tabii ya.Kısa bir iç çektim.``Hadi hazırlan bakalım.``. Merdivenlere doğru istemeye istemeye yol aldım. Eğik tavanlı odama vardım,hazırlandım ve homurdandım.Nihayet aşağı vardığımda babam beni kırmızı külüstüründe bekliyordu.Yola çıktık.Cızırtılı radyodaki hareketli şarkılara omzu ve kafasıyla eşlik eden babam gülümsemeden duramıyordu. Çarşıdaki dükkanımıza vardığımızda babamın pencere kenarındaki kediye bakışını,gözlerindeki şefkati gördüm.Kedinin hafif kirli patisiyle minik suratını kapatmasıyla babamın ağzından hafif bir kahkahanın çıkması bir oldu.Mutlu olmak,gülümsemek bu kadar kolay mıydı?Tam içeri girecekken çocukluk arkadaşımın dükkana doğru yaklaştığını dördüm.``Abi görüşmeyeli ne yaptın yahu?`` diye neşeli bir ses.Besiktan tanırım onu.``İyiym,senden ne haber`` diye cevap verdim. İçeri girdi. Bir ekmek alıp çıkmadan babamla uzunca bir sohbet ettiler tabii.İçeriden gelen gülüşme sesleri beni tekrar düşünmeye itti.Acaba bu ciddiyetim gereksiz miydi..?

Düşüncelere dalmışken babam bana seslendi:``Oğlum şu onluğu bozdurup gelsene!``. Parayı aldım,cebime sıkıştırdım ve yola koyuldum. Dükkanımız sakin bir çarşının tam da merkezinde yer alıyordu. Kaldırımda ilerlerken az öteden bir gürültü sesi geldi.Küçük bir vida yokuştan bu tarafa,ayağımın dibine yuvarlandı.İki farklı seçeneğim olduğunu hissettim.Ya vidayı tekmeleyip yoluma devam edecektim ya da vida ile yokuştan çıkıp vidayı sahibine teslim edecektim. Ayağım havada vidayı tekmelemeye hazırlarken aklıma daha önce düşündüklerim geldi.Kaybedecek neyim var,diye düşünüp ayağımı indirdim ve vidayı elime aldım. Birkaç adım ilerledikten sonra yerdeki bisikletin yanında ayakta durarak dirseğindeki yarayı inceleyen küçük bir çocuk gördüm.Adım seslerimi duyunca bana doğru döndü ve kafasını kaldırıp gözlerimin içine baktı.Ben ise bir ona bir elimdeki vidaya baktım.``Senin mi?`` elimdeki vidayı göstererek. Kafasını yukarı-aşağı salladı.``Evin nerede?``. Parmağı ile sokağın karşısındaki apartmanı gösterdi.İkimizin de ağzından çıt çıkmıyordu.Ben ona bakıyordum,o bana bakıyordu.Bakışlarımızla anlaşıyor muyuz gibi hissettim.Adeta gözleri ile benden yardım istiyordu.

Tekrar aklımdan geçti önceden düşündüklerim. Başımı önce eğdim,sonra kaldırdım.``Yardım ister misin?``.Bunu dememi bekliyormuşçasına coşkuyla kafasını salladı.Dört tekerlekli bisikletini yerden kaldırdım,soluna geçtim ve ittim.Karşıya geçtik ve dakikalar içinde apartmanın girişine vardık.Bisikleti teslim edercesine bir elimi direksiyondan çektim ve çocuğa uzattım.``Teşekkür ederim abi!``. Derler ya;bazen ne dediğin değil,nasıl dediğin önemlidir diye.

İşte o an tam olarak öyle hissettim.Neşeli sesi yüzümde bir gülümsemeye neden oldu.Çocuk sıcak bir gülümseme ile karşılık verdi ve apartmandan içeri girdi.Orada dikilirken üstümden bir yük kalkmış gibi hissettim.Yıllarca kambur durmamı sağlayan yük.Yıllardır mutluluğumu engelleyen yük.Belki de doğrudu,küçük bir çocuğun sesi beni mutlu etmeye yeterliydi.Belki de mutlu olmak bu kadar kolaydı.

TOPKAPI SARAYI

Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethettikten sonra İmparatorluk'un merkezi artık İstanbul olmuştu, Osmanlı'nın şanına yakışan bu görkemli saray 18 senede 700.000 metrekarelik alana inşa edildi. Ben de bir pazar sabahı kıtaları yöneten Osmanlı İmparatorluğu ve uzun bir dönem İslam'ın Hilafet merkezi olan ve 1924 yılında Atatürk'ün emriyle müze haline getirilen bu muhteşem yapıyı keşfetmek için tarihi yarımada'ya gittim. Gezime Saray'ın ana girişi olan Bab-ı Hümayun Kapısı'ndan başladım. Diğer adı da Saltanat Kapısı olan bu kapıdan geçtikten sonra solda Aya İrini Kilisesi dikkatimi çekti ancak turist yoğunluğu fazla olduğu için ve zamanım kısıtlı olduğu için burayı gezemedim. Avlunun sonuna geldiğimde Sarayın simgesi olan Babü's-Selam Orta Kapı'dan geçerek birçok tarihi eser ve koleksiyonun olduğu bölümlere bir adım daha yaklaşmıştım. Burada önümüze 6. yüzyıldan kalma Osmanlı Dönemi'nde de kullanılan bir sarnıç çıkıyor. Daha ileride ise Sohum Kalesi Kitabesi var. Bu kitabe Sultan III. Ahmed Dönemi'nde yapılmıştır. Osmanlı-Rus

Savaşı sırasında Topkapı Sarayı'na getirilmiştir. Sonra üstünde kubbe ve içinde şık bir oda bulunduran Divan-ı Hümayun Kubbealtı var. Onun yanında yine ona benzeyen Divan-ı Hümayun bulunuyor. Divan-ı Hümayun'dan çıktıktan sonra içinde saat koleksiyonu olan Divit Odası'na

girdim. İçeride çok ilginç saatler vardı ve saatler birbirinden farklı coğrafyalarda yapılmışlardı. Biraz ileride III. Selim adına dikilmiş Nişan taşı var. Altında sekizgen bulunan bu silindirin üstünde on beyitlik manzum kitabesi bulunmakta. Osmanlı Dönemi'nde Dış Hazine olarak kullanılan ve içinde

silah koleksiyonu bulunan bu oda Topkapı Sarayı içinde en çok beğendiğim bölümlerden biriydi. Çünkü Hz. Muhammed'in "İstanbul mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, o ordu ne güzel ordudur." sözleri ile müjdelediği fethi gerçekleştiren Fatih Sultan Mehmed'in muhteşem kılıcı da tüm görkemiyle oradaydı. Bunun dışında içeride birçok silah çeşidi vardı. Miğfer, zırh, kalkan ve daha birçok savaş aleti... Tüm ihtişamıyla göz kamaştıran Kaşıkçı Elması da Dış Hazine bölümünde sergileniyor. Elmasın önünde yoğun bir kalabalık vardı, özellikle turistler uzun uzun bakarak fotoğraf çektiler. Elmas 86 karat ağırlığında ve çevresini çift sıra olacak şekilde 49 adet

pırlanta kuşatmıştır. Dünyada en çok bilinen elmaslar arasındadır. Rivayetlere göre iki farklı hikayesi var. Elmasın bulunmasıyla ilgili bir öyküye göre elmas, 17. yüzyılın sonlarında İstanbul'da bir kağıt toplayıcı tarafından çöplükte bulunmuştur. Elmasın adını aynı zamanda kaşıkçı olan bu

kişiden aldığı söylenmektedir. Öyküye göre bu kaşıkçı, bulduğu taşı bir kuyumcuya değerinin çok altında satar. Kuyumcu, taşın çok değerli olduğunu anlayınca bir arkadaşına gösterir. kuyumcu ile taşı gören arkadaşısı arasında bir kavga çıkınca olay Kuyumcubaşı tarafından duyulur. Kuyumcubaşı, kavga eden kuyumculara bir kese altın vererek taşı onlardan alır. Bu olayların Sadrazam Köprülü Fazıl Ahmed Paşa ve IV. Mehmed tarafından duyulmasının ardından taş alınır. Böylece devlet hazinesine giren taş işlenir ve ortaya 86 karat ağırlığında bir mücevher çıkar.

EMİR ALP DEMİR

Elmasın Osmanlı hazinesine girmesi ile ilgili en çok bilinen öykü ise elmasın Napolyon'un annesinden satın alındığıdır. Öyküye göre 1774 yılında Pigot adlı bir Fransız subayı, bu elması Hindistan'dan satın alarak ülkesine götürür. Bir süre sonra elması, Napolyon'un annesi satın alır. Uzun bir süre Napolyon'un annesinde kalan elmas, Napolyon'un sürgüne gönderilmesinden sonra annesi tarafından satılığa çıkarılır. Elması, o sırada Fransa'da bulunan Tepedelenli Ali Paşa'nın bir adamı satın alır ve elması Paşa'ya getirir. Tepedelenli Ali Paşa, II. Mahmut zamanında devlete karşı ayaklandığı gerekçesiyle öldürülür. Tepedelenli Ali Paşa'nın mal varlığına el koyulur. Böylelikle "Kaşıkçı Elması" hazineye girer. Bu elmasa neden "Kaşıkçı Elması" denildiği hakkında muhtelif hikayeler varsa da bunların doğru

olanı, elmasın kesiminin oval olması ve dolayısıyla da kaşığa benzemesindendir. Dış Hazine'den çıktıktan sonra Arz Odası bizi karşılıyor. Sonrasında III. Ahmed'in kütüphanesine giriyoruz, geniş ve güzel bir kütüphane. Daha sonra Helvahane ve mutfak var; buralarda eski büyük kaşıklar, çini ve porselen tabaklar, dev kazanlar ve benzeri eski mutfak eşyaları bulunuyor. İleride "Mukaddes Emanetler" var. Burada İslam dininin sembolü olan ve Müslümanlar için çok değerli olan ve mukaddes görülen eşyalar bulunuyor. Kabe'nin anahtarı ve Kabe'den bir parça, Peygamberimizin kılıcı ve Halifelerimizin kılıçları, Sancak-ı Şerif Mahfazası ve Sakal-ı Şerif, Medine toprağı, Musa Peygamber'in asası, Hacerü'l-Esved gibi İslam dininin kutsal değerlerini incelerken içeride bir hocanın Kur'an-ı Kerim okuması ortamın maneviyatını artırıyor. Bu bölüm de müzede en çok beğendiğim ve etkilendiğim yerlerden biri oldu. Sonlara doğru geliyoruz ve köşkler bizi karşılıyor: Revan Köşkü, Bağdat Köşkü, Sofa Köşkü, Sofa Camii, Mecidiye Köşkü, Kara Mustafa Köşkü, Hekimbaşı Odası ve Esvab

Odası. Hemen solumuzda kalan yapı Revan Köşkü Merdivenlerden çıkmak suretiyle buraya ulaşıyoruz.

Sultan IV. Murat'ın Revan Zaferi hatırasına 1636 yılında yaptırdığı köşk. Sarık Odası da denilir. Süslemeleri ile zengin bir köşk. Önünde ise fiskiyeli havuz. Karşımızda ise yine IV. Murat'ın Bağdat Seferi

hatırası olarak 1639 yılında yaptırdığı bir köşk var: Bağdat Köşkü. Buradan aşağı Lale Bahçesi'ne tekrar indiğimizde Dördüncü Avlu'nun orta kısmında ahşaptan küçük bir köşk var: Mustafa Paşa Köşkü. Dördüncü Avlu'nun sağında Mecidiye Köşkü bulunur. Boğaz'ı en iyi gören köşktür. Topkapı Sarayı içinde yapılmış en yeni köşk olduğundan ötürü Yeni Köşk adı da kullanılmıştır. 1585 yılında harap halde bulunan Çadır Köşkü yerine Sultan Abdülmecit tarafından yaptırılmıştır. En son olarak ise mükemmel bir deniz manzarası bizi karşılıyor. Solunuzda Haliç, karşınızda İstanbul Boğazı ...

SAKALLI AKBABA VE KARTAL

Bir zamanlar sakallı akbaba ve kartal, Ulu Yıldırım Dağı'nda her zamanki gibi kimin daha iyi uçtuğu konusunu tartışıyorlarmış.

Sakallı akbaba:

—Madem bu kadar iyi olduğunu iddia ediyorsun gel seninle bir yarışa tutulalım. Kazanan göklerin hakimi olsun. Var mısın kartal?

—Gel sakallı akbaba. Şu tepeden yarışımızı başlatalım. Kaybedersen itiraz etmek yok ama tamam mı?

Bu konuşma yapıldıktan sonra ikisi de beraber tepeye gitmişler. Son hazırlıklarını yapmışlar ve yarış başlatması için baykuşun işaretini beklemeye başlamışlar.

Baykuş:

—3, 2, 1 ve başlayın! Demiş ve sakallı akbaba ile kartal tepeden atlayarak uçuş yarışına başlamışlar.

Kartal açık ara çok önde gidiyormuş. Sakallı akbaba ne kadar kendini zorlasa da asla yetişemiyormuş. Uzun süren yarıştan sonra herkesin de beklediği gibi kartal galip gelmiş ve şunları söylemiş:

—Sakallı akbaba kardeş, ben doğuştan yetenekli bir hayvanım. Benim yaratılış fıtratımda hızlı uçmak ve keskin gözlerle gözlemlene yeteneğine sahip olmak var. O yüzden sakın üzülme. Böyle olman senin hatan değil.

—Görürsün kartal efendi, çok çalışıp seni geçeceğim ve seni tekrar düelloya çağıracağım. O zamana kadar sadece bekle.

Bunları dedikten sonra sakallı akbaba kafasına takmış. Kartalı geçmek için elinden geleni yapacağı için ant içmiş.

Neler yapacağını kara kara düşünmeye başlamış ve çevresinden aldığı duyumlarla yakın bölgede göğün efendisi olarak geçen yaşlı bir akbaba olduğunu işitmiş.

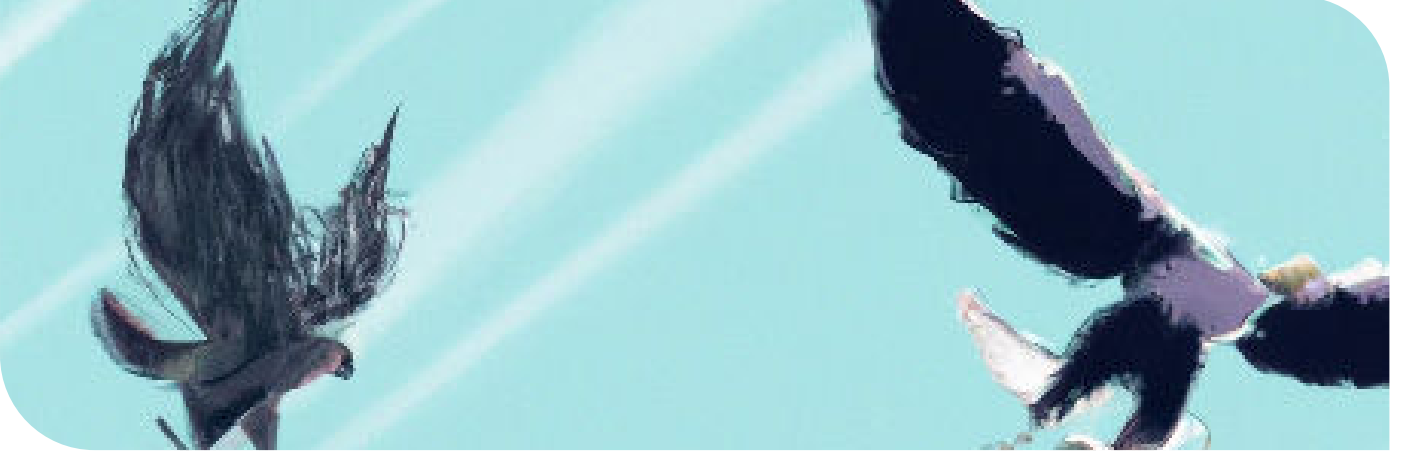
İhtiyar akbaba ile buluşmak için koyulmuş yola. Günler sonra varmış ihtiyarın yanına:

—Ey ulu ihtiyar, bana öğüt ver! Doğuştan büyük uçuş kudretine sahip kartalları geçtin. Nasıl mümkün olur bu? Anlat bu hevesli gence! Genç nerden geliyor bu heyecan. Sen anlat ilk.

—Ben Ulu Yıldırım Dağı'ndan geliyorum ihtiyar. Oralarda kartal bir arkadaşım var. Kendisi uçuş konusunda gerçekten çok yetenekli. Yarıştık ve beni açık ara farkla yendi. Kafaya koydum geçeceğim o kartalı. Senin kudretinden bahsettiler. Şimdi söyle bana nasıl geçeceğim bu kartalı?

Yıldırım KARAKAŞ

—İlk senin bir uçuşunu görmek lazım. Şu ilerdeki dağın uçuş için güzel bir köşesi var. Oraya gidelim.

İkisi ulu ihtiyarın bahsettiği dağa gitmişler. Sakallı akbaba ilk uçuşunu gerçekleştirmiş. İhtiyar akbaba çok dikkatle izliyormuş ve analizlerini yapmış.

—Çalışmamız gereken ilk şey denge, demiş ve tüm eksiklerini tek tek anlatmaya başlamış. Yaptığı analizler gerçekten çok isabetliymiş.

Sakallı akbaba sıkı bir eğitime girmiş. Gecesini gündüzüne katarak durmadan çalışıyormuş. Neredeyse nefes alacak zamanı yokmuş ama kafaya koymuş. O kartaldan intikamını alıp uçuşta onu geçecekmiş.

İhtiyarın eğitimi beklediğinden de etkili olmaya başlamış. Artık dengesini koruyabiliyor, rüzgarı kullanabiliyor ve birçok bunun gibi uçmaya etkisi olan özelliklerini geliştirebiliyormuş. Gelişmesi ihtiyarın da beklediğinden fazlaymış. Onu gereksiz fazla yorgun görüyormuş ihtiyar. Nedenini bir gün sormaya karar vermiş.

—Genç sen neden bu kadar çok yorgunsun? Sana uyguladığım eğitim seni bu kadar zorlamamalıydı. Bilmediğin ya da bana söylemediğin bir hastalık olabilir mi? Eğer yoksa kondisyonun için de eğitim hazırlayacağım.

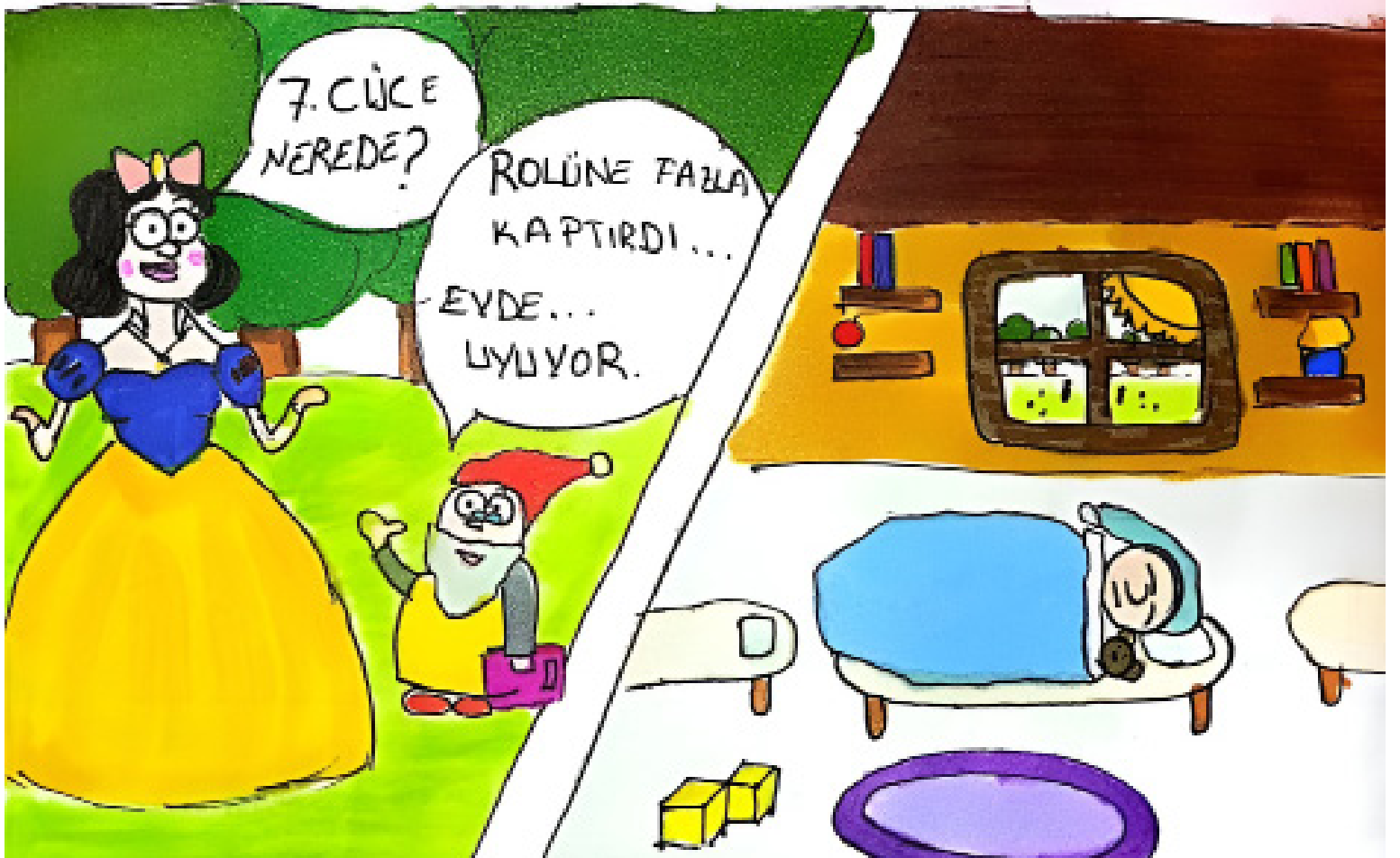
—Hayır ihtiyar, hastalığım yok benim. Senden gizlediğim bir şey var sadece. Ben gizli olarak senin eğitimin dışında kendim de fazladan çalışıyorum.

Bunu duyan ihtiyar belli etmese de içten içe çok sevinmiş ve çalışmalara devam etmiş.

Artık sakallı akbabanın hazır olduğunu düşünen ihtiyar:

—Genç artık hazırsın. Gerçekten güzel bir yol katettin, seni tebrik ediyorum. Şimdi gidip intikamını alma zamanı. Sana güveniyorum.

İhtiyar bunu dedikten sonra sakallı akbaba yola çıkmış ve Ulu Yıldırım Dağı'na günler sonra ulaşmış. Kartal arkadaşını gördüğüne sevinmiş ve hazır olup olmadığını sormuş. "Hazırım." cevabını alınca yarış başlangıç noktasına gitmişler. Önceki yarış gibi yine baykuş yarışı başlatmış. İlk başlarda kafa kafaya giderken sonradan sakallı akbaba fark açmaya başlamış ve en sonunda kazanmış. Herkes şaşkın bir şekilde sakallı akbabayı tebrik etmiş. Kartal da yenildiğini kabul ederek tebriklerini sunmuş. Ulu Yıldırım Dağı'nın yeni uçuş efendisi sakallı akbaba olmuş.

Naz ERBAHAR

TÜRK HALK MÜZİĞİ

Recai AĞBABA

Ela ÇETİN - Fatma İdil DEMİRTAŞ

Sizi Türk halk müziğine bağlayan şeyler nelerdir?

Türk halk müziği geleneksel yapısı itibariyle bir yaşam şeklidir. Doğup büyüdüğüm çevre ve kültürel yaşam şekli gereği türkülerin canlı bir şekilde insanların hayatında var olduğunu ve sosyal hayatın içinde karşılaşılan olumlu ya da olumsuz bütün durumlarda türkülerin hep var olduğunu hatırlıyorum. Örneğin, teknolojik aletlerin henüz bu kadar hâkim olmadığı yıllarda, düğünlerde, cenazelerde, “Akşam Gezmesi” diye adlandırılan misafir oturmalarında türkülerin hayatımızda canlı bir şekilde yaşadığını söyleyebilirim. Düğün eğlencelerinden biri olan sağdıç gecelerinde sesi güzel olan gençler türküler söyler ve dinleyenler bazen hüzünlenir, bazen neşelenirdi. Bir komşunun cenazesinden sonra dualar edilir, ilahiler söylenir, ağıtlar seslendirilirdi. Akşamları misafir varsa çay içilir, sohbet edilir ve eski taş plaklardan türküler dinlenirdi. Bazen Mükerrer Kemertaş, bazen Neşet Ertaş, bazen Âşık Davut Sulari, bazen Âşık Veysel... Babamın marangoz atölyesinde çok eski bir radyo vardı ve sadece TRT Erzurum Radyosu yayınlarını dinlerdik. Ailemizde ve akrabalarımızda da türkü söyleme geleneği olduğu için çok küçük yaştan itibaren bu kültürü hayatın her döneminde dolu dolu yaşadığımı söyleyebilirim. Hatta anne karnındayken annemin o güzel sesiyle

bana söylediği türkülerden olsa gerek Türk halk müziğine sadece gönül bağıyla değil aynı zamanda da göbek bağıyla bağlıyım diyebilirim

Türk halk müziğinde en sevdiğiniz sanatçı kimdir ve neden?

Türk halk müziğinin en önemli özelliği yöresel farklılıklarıdır. Bu yöresel farklılıktan dolayı da her yörenin türkülerini o yörenin üslup ve tavrı ile icra eden geçmişten günümüze pek çok sanatçı vardır. Bu sebeple hem bir türkü dinleyicisi olarak hem de bir türkü icracısı olarak tek bir isim söylemem mümkün değil. Bu soruyu şu şekilde cevaplırsam daha doğru olur. Kendi yörem olan Erzurum ve Erzincan türkülerini icra eden ve söyleyiş tavrından etkilendiğim, hepsi vefat etmiş olan Mükerrer Kemertaş, Âşık Daimi, Âşık Reyhâni, Ali Ekber Çiçek gibi geleneksel sanatçıları dinlemeyi çok severim. Farklı yörelerden Âşık Veysel, Zaralı Halil, Muharrem Ertaş, Çekiç Ali, Özay Gönlüm gibi saymakla bitiremeyeceğim pek çok sanatçı ismi söyleyebilirim. Çünkü her biri ayrı bir duygu, ayrı bir tat. Ama icra tavrı olarak geçmişten günümüze en çok etkilendiğim üç isim söylersem Şark Bülbülü Celal Güzelses, Mükerrer Kemertaş ve Cengiz Özkan diyebilirim.

Türk halk müziğine kaç yaşınızda başladınız?

Aslında bu sorunun cevabını bir önceki soruya verdiğim cevapla birleştirebiliriz. Çok küçük yaştan itibaren bu kültüre aşinalığımı ifade ettim ama türkülerini icra etme açısından bakacak olursak, ilkokul yıllarımda derslerde türküler söylediğimi hatırlıyorum. Hatta “Ela gözlüm ben bu elden gidersem” adlı Erzurum türküsünün de ilk söylediğim türkü olduğu dün gibi aklımda. Ortaokul yıllarımda ise abimin çalmaya çalışıp ama çalamadığı bağlamayı ondan gizli bir şekilde çalmaya çalışıyordum ve yine ortaokul ikinci sınıfa geçtiğimde amatör olarak hem çalıp hem söylemeye başlamıştım.

Sizce Türk halk müziğini dünya genelinde nasıl daha bilinir hale getirebiliriz?

Uluslararası yapılan müzik etkinlikleri, sempozyum ya da bilimsel çalışmalarda Türk halk müziğinin yabancı ülkelerdeki müzik otoriteleri tarafından ilgiyle takip edildiğini ve bu otoritelerin bizim müzik kültürümüzle alakalı çok başarılı akademik ve sanatsal çalışmalar yaptıklarını söyleyebiliriz. “Yani yabancılar zaten biliyor, önce bizim bilip fark etmemiz gerekir diye düşünüyorum.”

Türk halk müziğine azalan ilgiyi nasıl yorumlarsınız?

Türküler insanların sadece bazı duygularını müzik aracılığı ile ifade etmesini sağlayan ve dinleyenleri sadece eğlendirmek amacı güden popüler bir sanat aracı değildir. Türküler aynı zamanda binlerce yıllık bir geleneğe sahip olan bir milletin tarih boyunca yaşadığı savaşlar, göçler, ölümler, ayrılıklar gibi bütün toplumsal olaylarını, yaşadıkları coğrafik şartlarını, bilimsel gelişmelerini ve bütün kültürel değerlerini günümüze taşıyan sözlü tarih kaynaklarıdır. Yani bir milletin kendi halk müziğine olan ilgisinin azalması demek, kendi kültürel kodlarından uzaklaşıp özendiği başka kültürlerle kendi kültürü arasında kaybolup gitmesi demektir.

Halkımız Türk halk müziğine nasıl destek verebilir?

Köstek olmayarak...

Türk halk müziğinde kaybolan değerler kimlerdir?

Türk halk müziği kaynak suyu gibidir, kaybolmaz. Bin yıl sonra bu topraklarda yine Yunus Emre, Âşık Veysel ve daha niceleri hala söyleniyor olacak. Türk halk müziğini icra eden insanlar bazen yaşadığı dönem veya zamanda bilinmez ama sonrasında tıpkı o kaynak suyu gibi gün yüzüne çıkıverir. Çünkü insan o kaynak suyuna nasıl muhtaçsa bu topraklarda yaşayan herkes bir gün o türkülerini de dinlemeye muhtaçtır.

İLTERİŞ KUTLUK KAĞAN YAZITLARI

Ege KARATEKE

İlteriş Kutluk Kağan Yazıtları, 8.yüzyılda Türk halkının tarihi, dini ve kültürü hakkında değerli bilgiler sağlayan eski yazıtlardan oluşan bir koleksiyondur. Bu yazıtlar Moğolistan'daki Orhun Vadisi'nde keşfedilmiştir. Ayrıca bu yazıtlar Türk Kağanlığı'nın en güçlü liderlerinden biri olan İlteriş Kutluk Kağan döneminde oluşturulduğunda inanmakta ve "TÜRK" adının ilk kez geçtiği Göktürk Dönemi'nin en eski yazılı eseri olarak değerlendirilmektedir.

Yazıtlar Eski Türk dilinde yazılmış ve Orhun Vadisi boyunca dağılmış olan büyük taş anıtlara oyulmuştur. Yazıtlar iki ana gruba ayrılır: Orhun Yazıtları ve Yenisey Yazıtları. Orhun Yazıtları Moğolistan'daki Orhun Vadisi'nde keşfedilmiştir ve iki grup arasında en eski ve en tanınmış olanıdır. Yenisey Yazıtları Sibiryadaki Yenisey Nehri Vadisi'nde keşfedilmiştir ve Orhun yazıtlarını yaratan aynı grup insan tarafından yaratıldığına inanılmaktadır.

Orhun Yazıtları vadi boyunca dikili taşlara ve kaya yüzeylerine oyulmuş iki yüzden fazla yazıttan oluşmaktadır. Yazıtların boyutları birkaç satırdan birkaç yüz satıra kadar değişmekte ve tarih, din, kültür ve günlük yaşam gibi çok çeşitli konuları kapsamaktadır. Yazıtlar günümüz Türkçesinin öncüsü olan Eski Türk dilinde yazılmış ve Orhun yazısı olarak bilinen bir yazı kullanılmıştır. Yenisey Yazıtları Orhun Yazıtları'na göre sayı ve kapsam bakımından çok daha küçüktür. Sadece 15 civarında Yenisey Yazıtı vardır ve hepsi Sibiryadaki Yenisey Nehri Vadisi'nde yer almaktadır ve Orhun alfabesini kullanmaktadır.

Moğolistan Orhun Vadisi

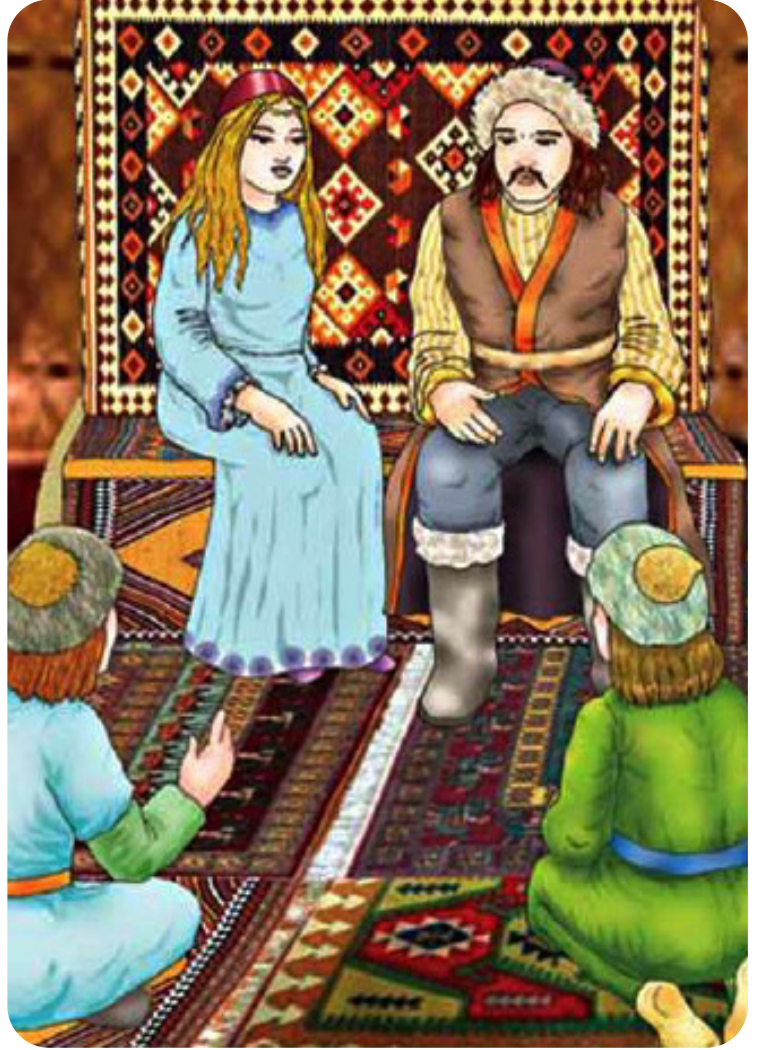

Orhun Yazıtları

Yazıtlar ayrıca 8.yüzyılda Türk halkının sosyal yapısı ve siyasi sistemi hakkında da fikir vermektedir. Türk halkı kabileler halinde örgütlenmişti ve her kabile bir kağan ya da lider tarafından yönetiliyordu. Kağan, kabile içinde düzeni sağlamaktan ve savaş zamanlarında kabileye liderlik etmekten sorumluydu. Yazıtlar ayrıca Türk halkının karmaşık bir yasa ve ceza sistemine sahip olduğuna ve adaletin bir yaşlılar konseyi tarafından yönetildiğini ortaya koymaktadır.

Din, Türk halkının yaşamında önemli bir rol oynamıştır ve yazıtlar dini inançları hakkında değerli bilgiler sağlamaktadır. Türk halkı çok tanrılıydı ve aralarında gök tanrısı Tengri ile yeraltı tanrısı Erlik'in de bulunduğu çeşitli tanrı ve tanrıçalara tapıyorlardı. Yazıtlar ayrıca Türk halkının ruh kavramına ve ölümden sonraki yaşama inandığını da ortaya koymaktadır.

İlteriş Kutluk Kağan Yazıtları

İlteriş Kutluk Kağan Yazıtları, Türk halkının tarihi ve kültürü hakkında değerli bilgiler sağlayan önemli bir tarihi eserdir. Türk halkının tarihi ve kültürü hakkında değerli bilgiler sağlayan önemli bir tarihi eserdir. Türk halkının zengin ve karmaşık tarihinin ve kalıcı mirasının kanıtıdır. Yazıtlar 2019 yılından bu yana UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır ve Moğolistan'da popüler bir turistik cazibe merkezidir.

KÖŞK

Bu köşk biraz anlamsız hatta sihirli
Bazen karanlık, bazen de yeşil
İçine girene dikenlerini batırıp kanatsa da
Bu sayfalar yüzyıllardır o kandan beslenir

Bu köşke esir pazarından gelmişti
Başına basılan ateşin iziyle artık tam bir köleydi
Şu koca ömründe olimpiyatları bir kez dahi izleyebildiğinden olacak
Alnının yazısının zaman zaman hafifleyişi

Bu köşke üvey annesinin gazabından kaçıp gelmişti
Kendini hiçbir zaman rahibe olarak hayal etmemesine karşın
İşte, sığındığı Tanrı'sının evinden bir tutam ışık istemişti
Aya İrini, rahibe köşkünün bahtsız kızlarından birine bir umut saçabilmiş miydi?

Bu köşk atalarından, soyundan gelirdi
Sevdiği, mürettebatıyla birlikte Rum ateşinin alevinde yandığından beri
Koca boğazın sularına söndüremedikleri alevlerin lanetini
Ancak ölünce okumayı durdurabildi

Damla Nisa KESGİN

Bu köşk birkaç yıl öncesine kadar can dostunun, kardeşinindi
Haçlılara karşı savaşmaya gittikleri günden
Dostunun hatırasını da alarak bir tek o dönebildi
Uğruna savaştığı bu şehir şimdi kaçıp kurtulmak istediği tek yeri

Bu köşkü bir harabeden yuvaya çeviren dedesiydi
Mübarek topraklar fethedilince her şeylerini bırakıp gelmişlerdi
Bu koca ailenin yıllardır aradığı huzur
Belki de yeniden doğan kentin ışıklarında gizliydi

Bu yankılı köşke bir talebe olarak girmişti
Tam bir yudum alacakken fark etti
Hayatın acı suyu ona denk gelmişti
Şimdi bir yankı uğruna feda ediyordu kendi sesini

Bu köşkü ne zaman görse hep satılıktı
Kendince efsaneler bile uydurduğu bu köşk
Ezelden beri sadece bir yapıdan ibaretti
Ona anlam yükleyen insandan başka bir şey değildi

TÜRKLERE HAYRANLIK MODASI: TURQUERİE AKIMI

Betül POLAT

16, 17 ve 18. yüzyıllarda Avrupalıların; Osmanlı'nın sanat, estetik, kültürlerine karşı duyduğu çok yoğun ilgi, merak ve özenme akımıdır Turquerie (Türköri/Türk-kari). Avrupa'da Türk modası olarak anılan, 'Türk şeyleri' anlamına gelen bu akımın ismi dünya literatürüne Fransızcadan geçmiştir.

1638 Viyana Kuşatması'ndaki Osmanlı'nın yenilgisine kadar Osmanlı'dan korkan Batı, kuşatma sonrası Osmanlı'nın diplomasiye verdiği önem ve yolların kolaylaşmasından ötürü doğunun zenginliklerine daha rahat ulaşabilmiştir. Doğu-Batı arasındaki bu etkileşimlerle birlikte Avrupalıların Türklere benzemek için birbirleriyle kapıştığı Turquerie akımının temelleri atıldı.

Osmanlı'ya atanan elçiler ve ekipleri sayesinde zaman içinde Avrupa'ya tanıtılan Osmanlı kültürü; sıra dışı, otantik havasıyla Avrupalıları kendine çekmiştir. Fakat bu akımı kesinlikle ülkemizdeki batılılaşma ile aynı düşünmemeliyiz. Avrupa, bizim kültürümüz ile kendi kültürlerini birleştirdi ve yenilikler yaptı, kendi kültürüne zenginlik kattı; bunun sonucunda da Turquerie akımı yerini Oryantalizm ve başka arayışlara bıraktı.

Fransızcaya çevrilen '1001 Gece Masalları' ve 'Acem Mektupları' ile Turquerie akımı başladı. Fransa'nın Osmanlı'ya elçi göndermesiyle kendisi de elçi gönderen Osmanlı, elçi olarak Kolbaşı Müteferrika Süleyman Ağa'yı seçmişti. Kendisi rütbeli biri değil, aksine Sadrazamın getir götürünü yapan bir yardımcısıydı. Fransa gerçekten küçümseniyordu. Devasa bir kalabalık ile karşılanan Süleyman Ağa, gelişiyile aslında Turquerie'nin yayılmasına öncülük etmişti. Bu görkemli karşılanma, ünlü yazar Moliere'in Kibarlık Budalası adlı eserinde de komik bir ifade ile eleştirilmiştir.

Büyükelçi olarak atanan Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi de 15. Louis döneminde çok büyük bir ilgi ve onur ile karşılanmıştı. Aldığı notlarda Ramazan ayı boyunca iftar açısından sahura kadar soylu kadınların evini doldurduğunu ve onun namaz kılışını, yemek yiyişini izlediklerini yazmıştı. Zamanın dergisinde sürekli adı geçen, gittiği yerlerde merakın başrolü olan büyükelçi, Osmanlı'ya geri döndüğünde 'Fransa Sefaretnamesi' adlı çok kıymetli bir eser yazarak Osmanlı içinde de Avrupa'nın bilinirliğini arttırmıştı.

"Köklü medeniyetlerden doğan kültür ırmakları, bir noktada mutlaka buluşur."

İstanbul'a atanan İngiltere elçisinin eşi olarak Osmanlı topraklarına seyahat eden Lady Mary Montagu, ülkesine geri döndüğünde ise Osmanlı'da yazdığı günlüklerini ve mektuplarını tekrar düzenleyip dost cemiyetlerinde paylaşır ve edinmiş olduğu Osmanlı kültürü büyük ilgi görür. Özellikle misafir olarak ağırlandığı üst düzey saraylı ailelerin evlerinde, Osmanlı kültürüne ait gösterişli ve zengin giyim kuşama hayranlıkla ilgi gösterir ve büyük beğeni ile anlattığı bu kıyafetleri şahsen inceleyerek çeşitli portreler ve tablolar yaptırır.

Döneminde Batı soyluları arasında Türk giysileri giyerek tablo yaptırmak çok popülerleşmişti. Kutsal Roma Cermen İmparatoriçesi Maria Theresa başta olmak üzere, Fransa kralı 15. Louis'in gözdeleeri Madam Popmadour ve Madam du Barry, Fransa İstanbul büyükelçisi ve karısı Vergeness kont ve kontesi gibi bir sürü soylu kendisini Türk'müş gibi çizdirmişti.

Bu resmettirme yöntemi statü göstergesi haline gelmişti. Özellikle kadınlar "Hanım-sultan" gibi gözükme için Türk resmi yapan ressamla-

Turquerie'nin ihtişam ve yaygınlığının önemli bir örneği de Avusturya Prensesi Maria Josepha ve Saksonya Prensi Friedrich August'un düğünüdür. Düğün için 315 tane aynı boyda ve güçlü adamlara Türk bıyığı bıraktırılıp yeniçeri kıyafeti ile Mehter Marşı eşliğinde yürütüldü. Aynı zamanda Prenses, düğüne Türk motifleri ile süslenmiş bir arabada geldi. Türk büyükelçisinin de teşrif ettiği yemekler hilal şeklinde bir masada yenildi.

Bunca alanda öne çıkan Turquerie, müzik konusunda sönük kalmıştı. Avrupa, Türk müziğini kendilerince basit buluyordu. Buna rağmen Mehter Marşı Avrupa'da büyük ilgi görmüştü. Mozart, Mehter Marşından esinlenerek 'Türk Marşı'nı besteledi. Ve de Osmanlı sarayında geçen 'Saraydan Kız Kaçırma' adlı opera eserini de Turquerie modasının popüler olduğu dönemde yazmıştı.

Turquerie, 18. yüzyılın sonlarına doğru kendini tarihin tozlu sayfalarına bıraksa da Türkler için hala ders alınması gereken, tarihteki bir dönüm noktası olan muhteşem bir akımdır.

CUMHURİYET

Dünya tarihine yön veren
Dünyanın ürperdiği ışığı olan
Osmanlı işgal altındaydı
Hasta adam denilen, artık yorulmuştu

Dört bir yanda farklı lisanlar
Lisanlar farklı ama amaçları aynı
Fatih'in, Kanuni'nin torunlarını
Esir etmek,zincire vurmaktı

Fakat kimsenin bilmediği
Ya da unuttuğu bir şey vardı
Bu milleti Uygurlardan, Göktürklerden
Bu zamana kadar hiçbir güç zincirleyemedi.

Hür yaşama sevdası
Her Türk'ün içinde bir çıra
Bu çirayı yakacak olanlarsa
Yine Türk evlatlarıydı

Birkaç vatansever
İlk kıvılcımı Samsun'da
Sonra Amasya'da,Erzurum'da,Sivas'ta
Bu kıvılcımlar Türk milletini alevlendirdi

Bahadır BEKTAŞ

Yeni nesiller uğruna
Türk ulusu uğruna
Bu vatan uğruna, savaştılar
Koca bir nesil canlarını hiçe saydılar

Çetin bir savaş sonrası
Karanlık günler gerideydi
Önümüz aydınlık
Bu aydınlık Cumhuriyette

Bütün bir milletin
Gözünde başarmışlık
Yiten nesiller için
Yüzlerde acı tebessüm

Kanlar boşuna dökülmedi
Türk milleti için
Bu aydınlık yolda
Yeni bir çağ başladı

Bu uğurda, vatan uğruna
Bu yeni dünya düzeninde
Daha gidilecek çok yolumuz
Daha yapacağımız çok işimiz var

CANIM ABİM

Mehru

Bugün oturma odamızdaki beyaz koltukta otururken aklıma sen geldin.Sen hep o koltukta otururdun, ben de yanına otururdum. Bana sandalyelerden çadır yapardın.Birlikte resim çizerdik. Hatta bir gün yine resim çizerken bana yıldız çizmeyi öğretmiştin-o gün çizdiğimiz yıldızları hiç unutamıyorum-hatırlıyorsun değil mi? Dışarıya çıktığın zamanlar eve dönerken bana hep çikolata, meyve ya da hoşuma gidecek bir

şeyler getirirdin. O günleri o kadar çok özleyorum ki! O yüzden sana yazmaya karar verdim. O günü hatırlıyor musun? Vedalaştığımız günü. 15 Temmuz 2016 sabahı her şey nekadardaki normaldi değil mi? O sıralarda yaşıma küçük olduğum için bazı şeyleri tam anımsayamıyorum. Babamla cuma namazına gitmiştiniz. Dönerken bana çikolata getirmiştiniz kağıdını hâlâ saklıyorum

Akşama doğru yemek yiyip kitap okumuştuk. Sonra ben uykum geldiği için yatmışım. Çok güzel bir rüya görmüştüm. Rüyamda birlikte yıldız çiziyorduk ve sen yıldızın yanına bir hilal ekledin, gerisini hatırlamıyorum. Uyandığımda babam, heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatıyordu ve sen de babamın söylediği şeylerden dolayı korkan annemi sakinleştirmeye çalışıyordun. O sırada odaya ben girdim ve hepiniz susup önce birbirinize, sonra bana baktınız. Annem kendini daha fazla tutamayıp ağlamaya başlayınca ben de korkup ağlamaya başlamışım. Bana dönüp "Sakin korkma, babamla benim şimdilik gitmemiz gerekiyor, inşallah geri döneceğiz." dediğini hatırlıyorum. Sonra ailecek helalleştik, vedalaştık ve aceleyle sokağa fırladınız.

Siz gittikten sonra anneme ne oldu diye sorduğumda ne olduğunu tam anlatmamıştı ya da anlatamamıştı ama şimdi anlıyorum. O gün babam ve senin gibi yüzlerce insan tereddüt etmeden vatanını kurtarmak uğruna seve seve tankların altında kaldı, kurşunlara hedef oldu ve şehadete koştu. O gün gözler önünde bir destan yazıldı. 15 Temmuz'da sadece bir darbe durdurmadık. Beraber bağırdığımızda sesimizin daha gür çıktığını, birlik olup bir şeyleri başarmaya çalıştığımızda bunu yapabildiğimizi gördük. 15 Temmuz deyince aklıma ne geliyor biliyor musun? Vahye konu olmuş Fil Vakası. "Allah isterse kuşlar filleri yener". O gün kuştuk belki ama zaten herkes fillerin kuşları yeneceğini düşünür, azınlık kuşların filleri yenebileceğini bilir. Çanakkale'de olduğu gibi o günde de herkesin imkansız diyeceği şeyi başardık. Evet, sen o gün şehit oldun ama öylece şehit olup gitmedin. .

Geride kalanlara bir emanet, sorumluluk ve bir dava bırakıp gittin. Sen bize, uğruna can verdiği bu toprakları emanet edip de gittin. Geleneklerimizi, tarihimizi, dilimizi, bağimsizliğimizi, bayrağımızı ve vatanımızı korumak için şehit oldun. Bize kusurlarımızı ve farklılıklarımızı bir kenara bırakıp kendi aramızdaki anlaşmazlıklara bir son vererek kardeşçe yaşamamız gerektiğini, o gün vatanımız uğruna can verenlerle birlikte asla aklımızdan çıkarmamız gereken bu meseleyi hatırlattınız.

Seni, 15 Temmuz'u, o gün şehit olanları ve tarih boyunca vatanımız uğruna can veren kimseyi unutmamalıyız ve unutmayacağız.

Seni çok özleyen kardeşin

İYİ YA DA KÖTÜ

Damla SALİ

Her akşam kurulduğu koltukta gazetesini okurken neyi ayıplaması, neyi kutlaması gerektiğini bilmek çoğu kimse için büyük bir meziyet olmasa gerek. Zira haberlerin hüznüyle sevinçlisini ayırt etmek en az iyiyle kötüyü ayırt etmek kadar kolay. Böylesine kolay olduğundan mıdır bilinmez, doğru bir ayırım yapıp yapmadığını düşünmez kimse. Ne de olsa insanı diğer varlıklardan ayıran da bu değil mi: siyahı beyazdan, yanlış doğrudan, iyiyi kötüden ayırt edebilmek.

İyi ne demek? Nitelikçe beğenilecek düzeyde olan, uygun, işe yarar... Aslında baktığımızda bu özellikler "iyi" kelimesinin anlamı olmakla beraber iyi birinden bahsederken kullanabileceğimiz birkaç sözcük. Peki ya kötü için ne demeli? İşe yaramaz, istenildiği gibi olmayan, güzel olmayan... Bu tanımlar pek çok kişi tarafından kabul görmüş olanlar. Herhangi birine sorduğumda alacağımız cevaplardan birkaçı. Sanıyorum ki aynı iyi sözcüğü gibi, kötü kelimesinin tanımı da kötü birini anlatır nitelikte.

Biraz somutlaştırmak istesek bu iki kavramı, acaba "iyi biri" dendiğinde zihinlerimizde nasıl kimseler canlanır? Sevecen, dost canlısı, yardım sever, güler yüzlü... Bu kimse herkes tarafından sevilir, hoş görülür hatta örnek alınır. Ya kötü birine de ne demeli? Agresif olabilir belki. Ya da çabuk sinirlenen, hatta oldukça bencil biri. Bu yüzdendir ki pek sevilmemesi de hoş görülür, yanılıyor muyum? Kötü birini sevip değer verdiğimizde ve onu savunduğumuzda biz de kötü kabul edilmez miyiz? Büyük ihtimalle. Oysa ki kısa bir süre içerisinde bu iki insanı zihnimizde oluşturabilmemiz, doğru kişilikler hayal ettiğimiz konusunda bizi yanılgıya düşürüyor.

“

Dünya, kötülük yapanlar yüzünden değil, bakan ve hiçbir şey yapmayanlar yüzünden tehlikeli bir yerdir.

(Albert Einstein)

”

Benim düşüncem çok farklı bir yönde kötü ve iyi kimseler konusunda. Benim gözümde kötü kimse yoktur desem, belki Einstein'ın karanlığın yalnızca ışığın yokluğu olduğundan bahsetmesi anımsatabilir. Fakat ben kötülüğün iyiliğin yokluğu olduğunu da düşünmüyorum. Zira kişilik özellikleri kötü ve iyiyle bağdaştırılamayacak kadar zor değiştirilebilir. Bireylerin kişilikleri ailenin elinde tipik bir oyun hamuru özelliği gösteriyor. Birey kiminle karşılaştırılırsa ona yeni bir şekil veriliyor. Tüm bunların sonunda elde kalan oyun hamuru kurumaya yüz tutuyor. Dolayısıyla bir kimseden kişiliğini değiştirmesini talep etmek kuru bir hamura şekil vermesini istemek gibi. Agresif ve sabırsız biri artık şekillendiremediği bir hamur için kötü sayılmamalı bana kalırsa. Şimdi düşünebilirsiniz ki herkes mi iyidir bu dünyada. Değildir elbet, kötü kimseler sandıklarımız değildir yalnızca. Kötü kimseler; empati kuramayanlar değildir, empati kurmak istemeyenlerdir. Bencil olanlar değildir, onların bencil olmaların. Somurtkan olanlar değildir, başkalarının gülücüklerini çalanlardır. Aslında kötü olanlar, kötü niyetlilerdir.

Naz ERBAHAR

Berke AKTEMUR

Ah İstanbul! Mektubuma uzun bir ah çekerek başladım. Bence nedeni gayet açık. Seninle konuşmam gereken ve sana içimi dökmek istediğim bir konu var. Sen, İstanbul, şehirlerin en güzeli, savaşların nedeni, başkomutanların hedefi. Sevgili İstanbul, bu mektubu yazarken içimde hüznün fakat sana sahip olmanın verdiği bir gurur var. Şanlı tarihinde yaşadığın savaşlar, ev sahipliği yaptığın çeşitli toplumlar, içinde barındığın büyük ve ihtişamlı yapılar, en önemlisi de 1453 yeniden doğum yılın diyebiliriz. Bu büyük zafer hala kutlanıyor fakat sen artık eski İstanbul değilsin!

Betonarme yapılar kaplamış her tarafını, seni bulamıyorum. Nefesini hissedemiyorum, enkazın altında oralarda bir yerde yaşıyorsun ama seni çekip çıkaramıyorum. Kin, nefret, öfke, şiddet sarmış her yanını, seni büründürdüğüm yüzü artık göremiyorum, seni o çemberden kurtaramıyorum. Kış gecelerinde sokakta yankılanan bozacıların tatlı gürültüsü şimdilerde yok, araba kornalarına karışan ezanlardan artık tat alamıyorum. Kahvelerdeki hoş sohbetler bulunmaz oldu, en güzel aşkların merkezi Kız Kulesi eski güzelliğini yitirdi. Renk renk çiçekler artık süslemiyor etrafı. Hazerfen Ahmet Çelebi'nin gökyüzünde süzülme için atladığı Galata Kulesi binaların arasında kayboldu. Denizlerinin mavisi, ormanlarının yeşili nerede İstanbul?

Sesini duyuyorum İstanbul, bağırıyorsun yardım edin diye elimden hiçbir şey gelmiyor. Bu yüzden sana sormak istediğim bir şey var İstanbul. Senin için elimden bir şey gelmediğini, sana yardım edemediğimi mektubumda utanarak anlattım. Affeder misin beni onca şeye rağmen, bilmiyorum.

Kaç defa özür dilemeliyim, ne kadar yalvarmalıyım. Ama soruyorum İstanbul, affeder misin beni sana yardım edemememe rağmen?

Bir sahil kenarında oturuyorum, kimseler yok etrafta. Gece yarısını çoktan geçti, birazdan güneş doğar. Martıların ötüşleri, vapurların düdükları, simitçilerin o bağırışları duyulur. Birazdan biri gelir belki, elindeki taşı sektirir suda. Gençler ellerinde uçurtmalarla, küçük kızlar bebekleriyle dışarı çıkar, çocuklar misket oynar sokakta. O her günkü tatlı koşuşturmaca az sonra başlar, senin güçlü fakat hoş gürültün hissedilir. Herkes bir yere yetişmek için evinden çıkacak birazdan ama ben buradayım. Seni izliyorum, ikindi vakti suyun üstüne yansıyan güneşini, gece karanlığında parlayan ayını izliyorum İstanbul.

Hani demiştim ya bu mektuptan sonra affedebilecek misin beni, diye mektubumu bitirmeye yakın bir çocuk geldi yanıma. Yavaşça eğildi, eline bir taş aldı ve onu suya fırlattı. Taş suyun üstünde defalarca sekti, bunu birkaç defa tekrar etti. Dakikalarca onu seyrettim. O sırada limandan kalkan günün ilk vapurunun düdük sesi yankılandı. Hava aydınlanmaya başlamıştı, satıcıların seslerine karışan kuş cıvıltıları arasında ezan sesi duyuldu. İlerideki binanın köşesinde çocuklar bitiverdi birkaç saat sonra. Gökyüzü uçurtmalar ve martıların uyumu ile aydınlanmaya başladı. Ve ben galiba sorumun cevabını aldım. Teşekkür ederim İstanbul.

Sevgilerimle.

BAKMAK DEĞİL , GÖRMEK

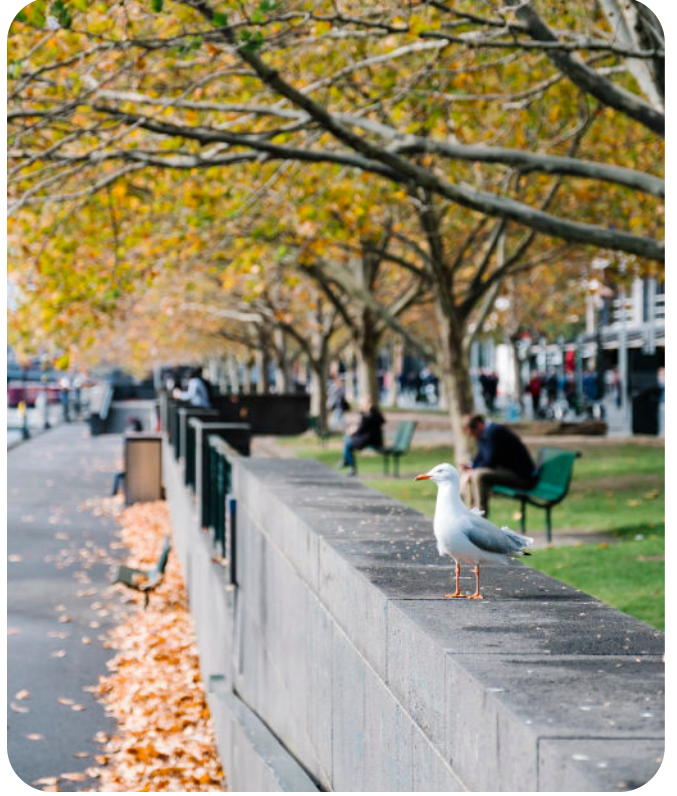
Belinay BAYRAM

Ne düşündüğümü pek hatırlayamıyorum. Aklım çok bulanıktı, sadece yürüyordum. Son günlerde hayatım iyice sıradanlaşmış, heyecan verecek bir şey kalmamıştı. Sonbaharın başlarıydı. Yapraklar hafif hafif dökülmeye başlamıştı. Uzun bir yolda yürüyordum öylece. Çeşit çeşit insan vardı bu yolda.

Bir gencin yanından geçtim önce. Elinde gitarıyla 1974 yılının en sevdiğim parçasını çalıyordu : Sevenler Ağlarmış. Şarkı bitene kadar genci izledim. Sesi de epey güzeldi. Sonra biraz daha yürüdüm. Bir adam ve kucığında da tahmini 2-3 yaşlarında bir bebek gördüm. Masmavi gözleri önce bir kediye inceledi, sonra bir kelebek geçti, en son mavi gözleri benim siyah gözlerimle buluştu. Çok geçmeden dikkati yine başka bir şeyin üzerinde toplandı.

Yürümeye devam ettim. Yaşlı bir adam bankta oturuyordu. Elinde bir sürü dal parçası vardı, onlara bıçakla şekil veriyordu. Çocuğun biri adama yaklaştı, adam ona o dallardan yaptığı flütü -en azından ben öyle tahmin ediyorum- uzattı. Çocuğun o anki mutluluğuna imrenerek baktım uzun süre.

Yine yoluma devam ettim. Kitap okuyan genç bir kadın, piknik yapan bir aile, fotoğraf çekilen gençler... En son ise bir taşın üzerinde tek başına oturup kuşları izleyen küçük bir çocuk gördüm. Bilmem nedendir yanına oturmak geldi içimden. "Güvercinleri seviyor musun?" Çocuk gözlerini kuşlardan ayırmadan konuştu. "Ejderhaları mı diyorsun?" Çocuğa hayret içinde baktım. "Çok severim ejderhaları. Bir gün ben de üzerlerinde uçacağım." Bir kez daha neye uğradığımı şaşırdım ama çocuğu bozmak istemedim.

Çok mutlu gözüküyordu. “Nasıl yapacaksın onu?” Çocuk önce bana baktı sonra da kafasını diğer tarafa çevirip bir tepeyi gösterdi. “Büyüdüğüm zaman annem oraya çıkmama izin verecek. Oraya çıkan büyükler hep orada bir ejderha olduğunu söyler, nefesi insanın saçlarını havalandırır.” Bu küçük çocuk gerçekten inanmıştı anlatılanlara ve büyüdüğü zaman çok üzülecekti. “Orada gerçekten bir ejderha yok. Bunu biliyorsun değil mi?” Çocuk bana döndü. “Sen neden mutsuzsun biliyor musun?” Sorusu çok tuhaftı. Mutsuz muydum ben? Kısım öyleydim. Yorulmuş ve sıkılmışım hayatın monotonluğundan.

Bir şey dememe izin vermeden devam etti. “Fazla mantıklısın çünkü. Sadece etrafına bakıyorsun ama sadece bakıyorsun. Görmüyorsun.” Çocuk her geçen saniye beni daha da etkilemeye başlamıştı. “Görmüyorum öyle mi? Nasıl göreceğim peki?” Ayağa kalkıp bana da elini uzattı. Kalkıp yürümeye başladık. Geldiğim yolu geri dönüyorduk. “Mesela şuradaki adamda ne gördün?” Çocuk gelirken gördüğüm yaşlı adamı gösterdi. “Yani bir adam vardı. Çocuklara flüt yapıyordu.” Biraz susup konuştu. “Bu adam aslında buradaki çocuklara sihirli flütler verir. Flütlere üflediğin zaman bir çiçek açar.”

Çocuğa anlamaz bakışlar attım. “Saçmalama ya ne sihri!” Bu ani çıkışımla çocuk biraz gerildi. “O flütlerin sihirli olduğuna inanıp biraz mutlu olsun ne kaybedersin ki?” O da sesini hafif yükseltmişti.

Yola devam ettik. Yolda gördüğüm her kişi hakkında farklı hikayeler buluyordum çocuk. Gittikçe daha çok eğlenmeye başlamıştım. Yüzüm asık yürüdüğüm yolda şimdi kahkahalarla ilerliyordum. Yolum sonuna geldiğimizde çocuk son hikayesini anlattı. “Bak şu gitar çalan ağabey varya. O aslında ağaçlara ninni söyler. Ağaçlar uyudukları için hareket etmezler.” Çocuğa hayran hayran baktım. Kafamdaki bazı şeyleri gerçekten değiştirmişti. “Bana şeyi öğrettiğin için teşekkür ederim. Şey neydi?” Çocuk güldü. Kim bilir ne düşündü. “Bakmak değil görmek.”

Yanımdan koşarak ayrılıp bir kadının elini tuttu. Yavaş yavaş ayrıldılar. Ama aslında onlar siyah beyaz olan bir parkı renklendirmiş iki ressamdı.

Kuşları izlemek, flüt seslerini dinlemek ve çocukların masumiyetine tanıklık etmek , hayatın en değerli hazinesidir.

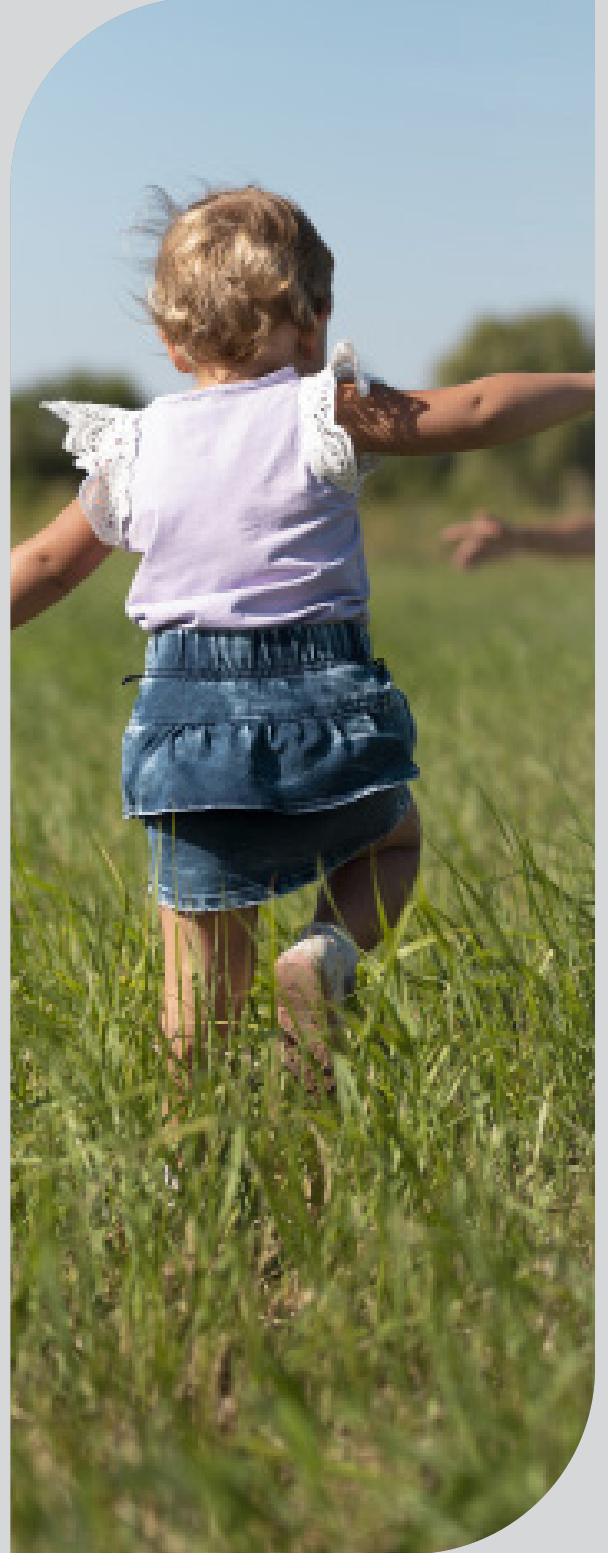
MUTLU OLMAK

ÖMER FARUK MAMARCIK

Mutluluk nedir, nerededir? Hepimizin hayat boyu aradığı, ulaşmaya çalıştığı, tam bulmuşken elinden kaçırdığı o duygu!.. "Bir üniversite kazanayım, mezun olup iyi bir işe gireyim, çok para kazanınca bir ev bir de araba . Emekli olup balkonda gazetemi de okursam, oh tamam, sanırım artık mutluyum." diyerek hep gelmesini beklediğimiz ve hiç gitmeyecek sandığımız o mutluluğu umarken kaçıp giden yüzlerce mutlu olma fırsatı...

Belki de mutsuzluktan şikayetimiz bu yüzdendir. İnsan hüznlenmeden mutluluğun tadını alamaz, mutluluk vermeden mutlu olamaz, elindekine şükretmeden daha fazlasıyla mutlu olmayı bekleyemez. İnsan o dakikayı hayatının en mutlu anıymış gibi yaşamadan mutlulukla dolamaz, küçük küçük mutluluklarını biriktirmeden mutluluğa doyamaz. Ve insanlar erteleyerek mutluluğa ulaşamaz. Bu yüzden mutluluğu bekletmektense ona ulaşmaya çalışmaktansa içinde bulunduğumuz zamanda elimizden geldiğince mutlu hissetmeli. Ufak mutlulukların kıymetini bilmeli ve onları çoğaltmaya çalışmalıyız.

Mutluluğun sürekli olmadığımız bilmeli ve daha mutlu olmak için bazen de üzölmeliyiz.

"Gelmesini beklediğimiz
ve hiç gitmeyecek
sandığımız o mutluluğu
umarken kaçıp giden
yüzlerce mutlu olmaz
fırsatı..."

KİM OLUR

MEHMET İLİTER

Ey bivefa bensiz sana hayran kim olur

Hayalinle gece gündüz yanan kim olur

Nadide bir çiçektin hep gönül bahçemde

Ben gibi yaşla sulayan bağban kim olur

Seni şah yaptım yürekte kendimi bende

Yazdın fermanı acep şimdi kurban kim olur

Derdin ile kan ağlar bütün hücrelerim

Ancak belli olmaz ilerde handan kim olur

Aldırmazsın bunca feryat u figanlarıma

Kıymet bilmez eline düşsen perişan kim olur

Böyle eziyet edersin bıkmadan amma

Varırsak ruz-i mahşere pişman kim olur

Ümidi kestim senden lakin aşkım sonsuz

Sana bu kadar kalpten mihman kim olur

Zevk eyledin ellerle ben sevdanla yaşadım

Gör bakalım vadi-i aşkta yalan kim olur

İstemesem de aşına oldum artık hüzne

Ben olmasam fâni dünyada Riryan kim olur

BİRİNCİ BAP YIL 1918-1919

ve

KARAYILAN HİKÂYESİ

Ateşi ve ihaneti gördük

ve yanan gözlerimizle durduk

bu dünyanın üzerinde.

İstanbul 918 Teşrinlerinde,

İzmir 919 Mayısında

ve Manisa, Menemen, Aydın, Akhisar :

Mayıs ortalarından

Haziran ortalarına kadar

yani tütün kırma mevsimi,

yani, arpalar biçilip

buğdaya başlanırken

yuvarlandılar...

Adana,

Antep,

Urfa,

Maraş :

düşmüş

dövüşüyordu...

Ateşi ve ihaneti gördük.

Ve kanlı bankerler pazarında

memleketi Alaman'a satanlar,

yan gelip ölümlerin üzerinde yatanlar

düştüler can kaygusuna

ve kurtarmak için başlarını halkın gazabından

karanlığa karışarak basıp gittiler.

Yaralıydı, yorgundu, fakirdi millet,

en azılı düvellerle dövüşüyordu fakat,

dövüşüyordu, köle olmamak için iki kat,

iki kat soyulmamak için.

Ateşi ve ihaneti gördük.

Murat nehri, Canik dağları ve Fırat,

Yeşilırmak, Kızılırmak,

Gültepe, Tilbeşar Ovası,

gördü uzun dişli İngiliz'i.

Ve Aksu'yla Köpsü,

Karagöl'le Söğüt Gölü

ve gümüş basamaklı türbesinde yatan

büyük. âşık ölü,

şapkası horoz tüylü İtalyan'ı gördü.

Ve Çukurova,

kıyasıya düzlük,

uçurumlar, yamaçlar, dağlar kıyasıya

ve Seyhan ve Ceyhan

ve kara göllü Yürük km,

gördü mavi üniformalı Fransız'ı.

Ve devam ettik ateşi ve ihaneti görmekte

Nazım Hikmet Ran

NAZİRE

Yüz yıl sonra,

Ateşi ve ihaneti gördük

2016 Temmuz'unda

Ankara, İstanbul, İzmir, Erzurum, Antep, Adana

yurdun dört bir yanında

taş', toprağı, ve şehri kavuran

bir yaz gününün akşamında.

Ateşi ve ihaneti gördük

şaşkın, ürkek, korkan bakışlar arasından

sokaklara

caddelere

meydanlara kulakları yırtarcasına yayılan.

Ateşi ve ihaneti gördük

geceyi karanlığı tam çökmeden şehirlere

bir fısıltı geziyor dillerde 'Bu bir darbe!'

yine kan

yine gözyaşı

yine boyunlarda

yağlı urganlar

tel tel çözüldü zaman, tarih ve mekan

küllenmiş acılar tazelendi yüreklerde.

Ateşi ve ihaneti gördük

metal sesleri çığlıklar

Ilık kan, toprak, beton

ve soğuk bedenler

selalar yükselirken minarelerden.

DİRİLİŞ:

Ateşi, ihaneti ve dirilişi gördük

Selalar... Ölümün habercisi selalar

bugün direnişin davetçisi

dirilişi' şehadetin, hürriyetin habercisi.

"Ateşi, ihaneti ve dirilişi gördük

Ruhunu, vatanını bir dolara Alaman'a, Amerikan'a satanlar

ve yan gelip ölümlerin üzerine yatanlar

düştüler can kaygusuna

ve kurtarmak için başlarını halkın gazabından

karanlığa karışarak basıp gittiler.

Yaralıydı, yorgundu fakir millet

en azılı düvelle dövüşüyordu fakat

dövüşüyordu köle olmamak için iki kat

iki kat soyulmamak içi'n'

ZEYNEP KAYAR

İLHAN BERK

Yavuz TURAN

Asıl adı Emrullah İlhan Birsen'dir. Şiirlerinde kullandığı N. İlhan Berk ismindeki "N." için "N, Nesrin'i karşılamaktadır ve benim ortaokuldaki ilk aşkımdır. Uzun yıllar kullandığım bu adı daha sonraki şiirlerimde yazmaktan vazgeçtim." der. "Berk" ismi hakkında kendisinin bir açıklaması yoktur ama Salah Birsal, bu isim hakkında şu sözleri söylemiştir: "İlhan budur, her şeye tutulur, onun ardından gitmeye kalkışır. Hayranlık onun sözlüğünde yaşamak anlamına gelir. Soyadı yasasından sonra Nurullah Berk'in soyadını kullanmaya başlamıştır."

18 Kasım 1918'de, Manisa'da, ailesinin en küçük çocuğu olarak dünyaya gözlerini açmıştır. Çocukluğuna dair hatırladığı ilk olay, 5 yaşındayken Yunan işgali yüzünden dağa çıkışlarıdır. Bu olayı şöyle anlatıyor: "Beş yaşındaydım ve Manisa yanıyordu. Bütün kent bir gömlekle dağa çıkmıştı. Askerlerimiz aşağıda düşmanla çarpışıyordu. Silah sesini ilk o zaman duydum. İlk topu, ilk uçağı da o zaman gördüm. Dağa çıkışımızı ve inişimizi unutmayacağım." Yani daha çocukluğunun ilk dönemlerinde savaşa ve ölümle tanışmıştır.

İlhan Berk'in hayatındaki en büyük yıkıntı babasızlıktır. Çocukluk döneminde babasına dair hatırladığı hiçbir şey yoktur ve bununla ilgili "Çocukluk asıl babayla başlıyor." ve "Benim hiç çocukluğum olmadı." der. Babası, İlhan Berk doğduğunda başka bir kadınla evlenerek evi terk etmiştir. Evleri yanınca taşınmak zorunda kalırlar. Ailenin maddi durumu zayıf olduğu için ilkokul 3. sınıftan itibaren Üstün Sanver adlı diş hekiminin yanında çalışmaya başlar. İlhan Berk, Üstün Sanver'in himayesinde, onun emekleriyle ortaokulu bitirdiğini söyler. Edebiyata olan ilgisi, ilkokulda okul gazetesi çıkarmasıyla başlar. Ortaokulda da Türkçe öğretmeni Halime Hanım sayesinde edebiyat sevgisi ve yazı yazma tutkusu

giderek artar. Bu sırada ilk şiirlerini halkevlerinin çıkardığı "Uyanış" dergisinde yayımlamaya başlar. 17 yaşındayken de ilk kitabı "Güneş Yakanların Selamı'nı çıkarır. Öğretmen okulu imtihanlarını kazanarak Balıkesir'de yatılı olarak okumaya başlar. Daha sonra da Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Fransızca bölümüne girer ve böylece hem büyükşehirle hem de Fransız edebiyatıyla da tanışmış olur.

Cemal Süreya, İlhan Berk'in Ankara'da yaşadığı süreçte bir dönem reklam için farklı bir yöntem kullandığını söyler. Yöntem şöyledir: Ankara'da kapı zillerini çalar, eğer kapıyı güzel bir kız açarsa "Ünlü şair İlhan Berk burada mı oturuyor?" diye sorarmış. Bu hikaye yaygın olduğu kadar da yanlıştır. İlhan Berk böyle bir olayı reddeder ve bunun için fazla sıkılğan biri olduğunu söyler.

Öğretmenlik ve yazarlık hayatı devam eder. Vatan gazetesinden telif ücreti aldığı yazılar yazar ve böylece yazarlıktan para kazanmaya başlar. İlerleyen yıllarda, "Günaydın Yeryüzü" adlı eserinden dolayı mahkemeye verilir ama dava zaman aşımına uğradığı için düşer ve ceza almaz. O sırada kendisi gibi Fransızca öğretmeni olan Edibe Hanımla evlenir ve Ahmet isminde bir çocukları olur.

1956'dan 1969'a kadar Ankara'da T.C. Ziraat Bankası'nın çevirmenliğini yapar. 1969 yılında emekli olup Bodrum'a yerleşir ve ölene kadar orada yaşar. Türk edebiyatı üzerinde çok büyük etki sağlayan; şiire, sözcüklere, anlamlara bambaşka pencerelerden bakan, o pencerelerin açılmasını sağlayan şair, 2008 yılında hayata gözlerini yumar.

İstanbul, Türkiye Şarkısı, Galile denizi, Günaydın Yeryüzü, Koroğlu, İlhan Berkin önemli eserlerindendir

15 TEMMUZ GECESESİ

Ben o zamanlar küçüktüm, hiçbir şeyin farkında değildim ancak annem ileride bu olayı unutmamam gerektiğini tembihlerdi hep. Tabii öyle de oldu. Kendi ülkenizin askerleri ülkenin uçaklarıyla ülkeyi bombalıyor, ülkenin tanklarını milletin üstüne sürüyor, ülkenin silahlarıyla vatandaşlara zarar veriyordu. Bu korkunç manzarada birbirini seven sevmeyen, eş dost, büyük küçük, kısaca bütün Türk halkı cumhurbaşkanının davetiyle sokağa çıktı; ülkesini, topraklarını, sevdiklerini ve bu ülkenin insanlarını kurtarmak için savaştı. Aslında bu darbeyi diğerlerinden ayıran en önemli yanı da budur bence. 15 Temmuzla ilgili izlediğim her şeyde aynı duyguyu yaşıyorum, tüylerim diken diken oluyor. Milletimizin vatan sevgisinin doruklarını hissediyorum. Bir kişi bile tereddüt etmemiş ve o sokaklara çıkmış,

darbecilerin önüne kadar giderek vatani savunmuştu. Mehmet Akif'in şu sözleri geliyor aklıma: "Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak" ne kadar doğru demiş şairimiz. Vatan uğruna ülkemiz için direnen vatandaşlarımız ve yine bizi koruyan askerlerimiz hepimizin gözünde birer kahraman. Bir ihtimal o gece el ele verilmeseydi şu an neler yaşayacaktık kim bilir? Tüm şehitlerimizi, vatan uğruna ölen ve yaralanan sivillerimizi saygıyla anıyoruz. Unutmamamız gereken bir şey vardır ki bazen birbirimizden farklı da düşünsek hepimiz bu ülkenin vatandaşlarıyız. Zor durumlarda ne olursa olsun birbirimize yardım eli uzatmalıyız, elimizden ne geliyorsa yapmaya çalışmalıyız, iyilikten zarar gelmez. Ayrıca ne olur ne olmaz, sevdiklerinize onları sevdiğinizi hatırlatın.

NURETTİN TOPÇU

Bahadır Bektaş

Biz gençleri geleceğin ışığı olarak gören, onlara değer veren bir öğretmen, yazar ve düşünürdü kendisi. Şuan da bir çok okula ismi verilmiş olan Nurettin Topçu.

Üstatlarımızdan birisi olan Cemil Meriç insanların geneli için şu sözleri sarf etti. “Bir adamı tanıyabilmek için, düşüncelerini, acılarını, heyecanlarını bilmemiz lazım”. Bu sözü esas alacak olursak bu çok yönlü olan Nurettin Topçunun hayatına değinelim.

Takvimler 20 Kasım 1909’u gösterdiğinde dünyaya İstanbul’da geldi. Çocukluğu Çemberlitaş sokaklarında geçti. Babası Ahmet Hamdi Efendi de annesi Fatma Hanım da Erzurumluydu. Reşid Paşa Numune Mektebinde okurken öğretmeni Nazif Bey Nurettin Topçu’nun da uzun süre etkisi altında kalacağı ünlü şairimiz, yazarımız Mehmet Akif Ersoy sevgisini aşıladı. İstanbul Erkek Lisesine giderken ana uğraş alanı olan felsefeye yönelmeye başladı. Bu hayatını derinden etkileyecek bir hareket ve davranış oldu. Öğrenimini büyük başarı göstererek gittiği Fransa’da devam ettirdi. Burada hareket felsefesinin kurucusu Blondel’i tanıma fırsatı buldu. Blondel’in hareket felsefesi Nurettin Topçunun düşüncelerini şekillendirmesin de önemli rol oynadı. Blondel’in hareket felsefesinin temeli din ve felsefeyi birbirine yakınlaştırmaya dayanıyor. Bu felsefe, insanlığın kurtuluşunu, ahlaki değerlerin yükselişinde gören ruhçu bir akım. Nurettin bunların yanı sıra dünyayı anlamak, anlamlandırmak için bütün toplumların ortak ahlaki değerlerini kucaklamak, onlara göre hareket edip dünyaya bütüncül bakmak gerektiğini savunan idealist bir düşünürdü. İdealistliğini öğretmenlik hayatında Galatasaray lisesinde müdür beyin bazı öğrencilerin notlarını haksız bir şekilde yükseltmesini kabul etmeyip okuldan atılarak göstermiş oldu. Dünyayı anlamak için gerekli olduğuna inandığı bu düşünce içerisinde aydın sınıfın sorumluluk bilinci taşıyan aydın rolünü üstlenmesi gerektiğini savundu. Bu rol gereği aydın sınıfın fildişi kulelerinden inip toplumunun önüne düşmesi gerekiyordu. Nurettin ise bunu tam olarak yaptı ve halkın karşısında örnek olarak durdum Aynı düşünceyi ve çağı paylaştığı

Mehmet Akif ve Necip Fazıl gibi Batı ve Doğu medeniyetleri arasında, özü bizim olan ve temeli ahlaka dayanan bir felsefe benimsedi. Bu doğrultuda öğretmenlik hayatı boyunca öğrencilerime, gençlere bunları anlattı. Çünkü biz gençlerin bu günün yarını olduğuna inanıyordu.

Nurettin Topçu Türk milletine cihadın nasıl olacağını şu şekilde açıkladı. “Cihadımız fikir ve ruh cephesinde, ahlak ve insan cephemizde yapılacaktır.” Bu cephede başarılı olabilmek için iyi ahlaka ve güçlü fikirlere ihtiyacımız olduğuna değinmiştir. Bunlara geçmişimizi günümüze uyarlayarak ulaşabileceğimize öyleydi .Bunu yaparken özümüze bağlı kalmalıyız. Özümüzü kaybedersek yolumuzdan, davamızdan sapacağımızı anlattı. Bu yolculukta bize yol gösterecek olan, eski düşünürlerimizi anlamamız ve onları tanımamızdır. Nurettin biz gençleri nasıl gördüğünü şu sözlerle açıklamış. “Gençlik geleceğin tohumudur. Bu tohuma bakılarak yarınımızı keşfetmek müşkül olamayacaktır”. Biz gençlerin başarıya ulaşmasında yapmamız gereken en önemli şeyi zamanımızın gerektirdiklerini yaparak hareket etmemizdir. Örneğin Sümer gençliği hayatını tapınaklarda, Yunan gençliği olimpiyatlarda, İslam dünyasının ilk gençliği hayatını hayırda yarışarak geçirdi. Bütün bu nesillerin bir ortak paydaları vardı, kendi değerlerine hayatları pahasına sahip çıkmak. Nurettin’egöre 3 asırlık süreçte 3 kere değerlerimize sahip çıkamadığımız için yıkıldık. Kaybedilen değerler, değişen değerlerin yerini alan zaafı yüzünden kaybettik.200 yıldır gözümüzden yaş, toprağımızdan kan eksik olmadı. Şehirlerimiz yıkıldı, kutsallarımız tarumar edildi. Sokaklarımız yetim ve öksüzlerle doldu. Bu durumun sorumlusunu ise eğitim sisteminin yetersizliğinde görmüştür. Nurettin Topçu davasını şu şekilde açıklamaktadır. “Bizim hareketimiz mesuliyet hareketidir; hayata uymak değil, hayatımızı Hakka uydurmaktır.” Türkiye’de maarif, hayata uymak üzerine olduğuna fakat olması gereken hayatımızı Hak çerçevesinde biçimlendirmek olduğuna inanmıştır. Hayata uymaya çalışan maarif sonucu, gençlerin yaratıcılığını, hayal güçlerini ellerinden aldıklarını düşünmüştür.

“

“Gençlik geleceğin tohumudur. Bu tohuma bakılarak yarınımızı keşfetmek müşkül olamayacaktır.”

”

Bu eğitimi oluşturan bir unsur olan öğretmenleri şu şekilde eleştirmiştir. “Zira sizleri yetiştirenler geçmiş zamanın idealist nesillerini; hasta, hayalperest diye damgaladılar.”

Eğitimin önemi ise şu şekilde vurgulamıştır “Millet ruhunu yapan maariftir. Maarifin eksikliği veyahut olmayışı millet ruhunu yerlere serer.” Millet ruhunu iki şey beslediğine ve birinin ecdattan devraldığı değerler, diğerinin ise bu değerlerden kopmayan maarifle getirdiği eğitim olduğuna inandı. Batı’da Orta çağ Hıristiyan idealizminden sonra Rönesans hareketinde yeni maarif davası ortaya çıktığı süreçte Türk milletinin İslam düşüncesini tüyler ürpertici bir taassupla çürüttüğünü vurgulamıştır. Eğitimimizin bundan dolayı şuanda yetersiz olduğuna varmıştır. Maarifimizi kurtarma amacıyla Batı maarifini kucaklamamızın bir hata olduğunu söyledi kendisi. Sadece bunla da yetinmeyip Amerikan maarifini benimsemeye çalışmamıza da karşı çıkmıştır. Bu maarif sonucu gençlerin yük olarak gördükleri kadim değerleri bir köşeye bıraktığını açıkladı.

Okulların önemini ve nasıl olması gerektiğini şu şekilde açıklamış. “Mektep öğrenme yeridir gençler. Hayatta her gün yeni şeyler öğreniyoruz. Fakat hayat çok amaçlı öğretim yapar, mektep ise tek amaçlı öğretim yapar. Mektep, hayatın karmaşasından uzaklaştırıp zihinleri manalı ve tatmin edici birliğe ulaştırır. Böylece sonsuzluğun sevgisine ulaşırız. Bu yüzden “Mektep mabettir.” Demek yanlış olmaz. Zihni genişliğe yükseltmeyen, sonsuzluğa ışık tutmayan zamanın mektepleri, siz gençleri mekteplerden uzaklaştırıyor.”Sadece bununla da yetinmeyip öğretmenler içinse şu sözleri sarf etti. “Mektep mabet ise bu mabedin yol göstericileri de tabi ki muallimlerdir. Muallimlik kutsal bir meslektir. Daha doğrusu muallimlik bir zanaattır. Onu bu denli önemli kılan husus bir milletin geleceğini yetiştirmesidir.” Öğretmenlerin görevlerini deinsanın ruhuna dokunmak ve ilim sevgisini aşlamak olduğuna değinmiştir.

Öğretmenlerin sahip olması gerektiği bazı özellikler olduğunu düşünüyor. Onlar bu hayatı yaşamayı değil; ona hizmeti tercih etmelidir. Yolu engellerle dolu olduğu halde tahammül etmesini bilmelidir. Tahammülsüzlüğün başladığı yerde muallimlik davası biter. Bu iş sevgi işidir. Çünkü öğretmenin her daim örnek olması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenleri hepimizin her an muhtaç olduğu doktor olarak tanımlamış ve tedavi yöntemlerinin iman ve anlayış olduğunu söylemiştir. Tabi ki bu sistem içinde öğrencileri de suçlu bulmuştur. Bunu ise şu sözleriyle açıklamıştır. “Bu gün talebelik, artık ilim yolculuğu değil, diploma avcılığıdır.” Öğrenciliğin bilgiye aç bir şekilde olacağını ve bu bilgileri bir amaç uğruna ki bu özellikle diploma için yapılmaması gerektiğini söyledi.

İyisiyle kötüsüyle tam tamına 66 yıllık bir hayat söz konusu. Başına gelenlere rağmen ideallerinden fikirlerinden vazgeçmeyerek insanlara özellikle de gençlere örnek olmuştur. Kendisi eğitim uğruna her türlü fedakarlığı yapmaya hazır bir öğretmen olarsa öğretmenlere örnek olmuş. Yazar, öğretmen ve düşünür olarak bu dolu dolu hayatı son bulmuş oldu.

”

BEBEKLERİN ULUSU YOK

İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu

Bebeklerin ulusu yok

Başlarını tutuşları aynı

Bakarken gözlerinde aynı merak

Ağlarken aynı seslerin tonu

Bebekler çiçeği insanlığımızın

Güllerin en hası, en goncası

Sarışın bir ışık parçası kimi

Kimi kapkara üzüm tanesi

Babalar çıkarmayın onları akıldan

Analar koruyun bebeklerinizi

Susturun susturun söyletmeyin

Savaştan yıkımdan söz ederse biri

Bırakalım sevdıyla büyüsünler

Serpilip gelişsinler fidan gibi

Senin benim hiç kimsenin değil

Bütün bir yeryüzünündür onlar

Bütün insanlığın gözbebeği

İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu

Bebeklerin ulusu yok

Bebekler, çiçeği insanlığımızın

Ve geleceğimizin biricik umudu...

Ataol BEHRAMOĞLU

KALBİME HİCRAN DÜŞTÜ

Mehmet İLİTER

Hasretkeş gözlere ayrılık giran düştü
Hırçınlaştı duygular ürkek bir figan düştü

Susuz kaldı hep kavruldu dudaklar
Çarlamış gönüle ateş-i suzen düştü

Tutulunca yârin can alıcı endamına
Acılara mahkûm eden bir ferman düştü

Feda etmeye hazırken uğruna her şeyi
Perişan hâlime kayıtsız bir canan düştü

Kursağımıza kaldı heva ve hevesler
Sevincime gölge, kalbime hicran düştü

Yolunda harap iken bu kırık dökük beden
Umudun rengi tükendi toprağa bir can düştü

Özlem duygularımın yok hiçbir karşılığı
Bana tek teselli resmini seyran düştü

DEMİRÖZ
EĞİTİM ve YAŞAM
VAKFI

HACI ŞÖHRET
DEMİRÖZ
FEN LİSESİ

